

INTERNATIONELLA
HANDELSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Konsumentköplagen

Tillämpningsproblem i gällande rätt vid fel i häst

Magisteruppsats i Affärsrätt.

Författare: Frida Karlsson

Handledare: Walter Sköldstam, Marie Larsson-Linton.

Framläggningsdatum 8 december 2010

Jönköping December 2010

JÖNKÖPING INTERNATIONAL
BUSINESS SCHOOL
JÖNKÖPING UNIVERSITY

Consumer Act

Enforcement problems in current law – defect in sold horses

Master's thesis in Commercial law

Author: Frida Karlsson

Tutor: Walter Sköldstam, Marie Larsson-Linton.

Jönköping December 2010

Magisteruppsats i Affärsrätt

Titel:	Konsumentköplagen – tillämpningsproblem i gällande rätt vid fel i häst.
Författare:	Frida Karlsson
Handledare:	Walter Sköldstam
Datum:	2010-12-08
Ämnesord	Konsumentköplag, Konsumentköpdirektiv, Fel i häst, Riskövergång, Hästföretagande. Näringsidkare, Presumtionsregel.

Sammanfattning

Hästsport är en av de största sporterna i Sverige och hästföretagandet ökar ständigt. Då hästar är känsliga djur som påverkas av både miljö och yttre förändringar måste de anses vara mycket speciella handelsobjekt. Vidare är de varor som är mycket dyra i drift till skillnad emot "vanliga" varor.

Vid en försäljning av häst från näringsidkare till privatperson skall konsumentköplagen tillämpas. Denna lag skiljer sig gentemot köplagen på så sätt att den skyddar konsumenten och har flertalet regler som är mer fördelaktiga för konsumenten än för näringsidkaren. Konsumentköpsdirektivet har implementerats i konsumentköplagen och 1 juli 2002 trädde de nya reglerna ikraft vilket advokater och jurister anser kommer medföra stora förändringar vad gäller hästförsäljning.

Aktiva inom ridsporten har åsikter om att hästar skall undantas konsumentköplagen och antingen specialregleras eller lyda under köplagen. Vad gäller en specialreglering kommer detta leda till en mer enhetlig reglering av försäljning av häst, däremot kommer inte de regler som direktivet uppställer komma att undgås då dessa måste implementeras i samtliga konsumentköprättsliga lagar. Valet att undanta hästar ur konsumentköplagen har de fördelar att säljaren ställs inför mer rättvisa påföljder och parterna kan tillsammans upprätta kontrakt där viktiga faktorer kan regleras såsom de önskar. Vidare så torde inte ett undantagande ur konsumentköplagen anses vara en långsiktig lösning då ett undantagande ur konsumentköplagen riskerar att urholka konsumentskyddet.

Med anledning av det ovan sagda bör slutsatsen vara att gällande rätt ger tillämpningsproblem vid försäljning av häst, dock torde hästhandel fortsättningsvis regleras i konsumentköplagen eller specialregleras för att uppnå en mer enhetlig reglering.

Master's Thesis in Commercial law

Title:	Consumer Act – Enforcement problems in current law - defect of sold horses.
Author:	Frida Karlsson
Tutor:	Walter Sköldstam
Date:	2010-12-08
Subject terms:	Consumer act, Consumer purchases directive, Defect in horse, Risk transition, Horse entrepreneurship, Trader, Rule of presumption.

Abstract

Horse sport is one of the largest sports in Sweden and horse entrepreneurship has the latest years increased. When horses are sensitive animals which are affected of external changes they must be considered to be very special commercial objects. Furthermore, they are also goods that are very expensive in operation unlike other “normal” goods. When a trader is selling a horse to a consumer is the applicable law the Consumer act. The law differs towards the Sales of goods act because it is protecting the consumer and has several rules which are further advantageous towards the consumer than to the trader. The Consumer purchased directive was implemented in the Consumer act, and on the 1 of July 2002 the new and changed rules entered into forces which are expected to make major difference in the future.

Active people in the equestrian has opinions that trading with horses should be excluded the Consumer act and they want horse trading either is subject to a special law or obey under the Sales of goods act. A special law will give a more uniform regulation of horse trading even though the rules of the directive have to be implemented. If horse trading would be excluded from the Consumer act, it would give advantages as that the trader is facing more fair penalties and the trader and the consumer can together establish a contract where important factors can be regulated as they wishes.

Further should not a excluding from the Consumer act be considered to be a long-term solution when an exclusion of the Consumer act can lead to an erosion of the consumer protection. On the occasion of the above mentioned should the conclusion be that even though there is enforcement problems in the Consumer act, horse trading should continuously be regulated in the Consumer act to protect the consumer protection or to be regulated in a special law for more unit regulation

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte.....	3
1.3	Avgränsning	3
1.4	Metod	3
1.5	Disposition.....	4
2	Allmänt om hästverksamhet.....	5
2.1	Hästföretagande och hästägande	5
2.2	Gällande rätt vid försäljning av häst	6
2.3	Främjande av livskraftigt företagande	8
3	Rättsfall	10
3.1	"Den oridbara hästen"	10
3.2	"Farligt beteende – säljarens upplysningsplikt "	13
3.3	Veterinärintyg ej tillräckligt som bevis för att bryta presumtion	14
3.4	"Vikten av att upprätta kontrakt noggrant"	15
4	Fel i häst.....	18
4.1	Felbegrepp	18
4.2	Upplysningsplikt och marknadsföringsansvar	21
4.3	Befintligt skick	22
4.4	Undersökningsplikt.....	23
4.5	Hästens beskaffenhet vid riskövergången.....	24
4.6	Försäkring	27
4.7	Sammanfattning	28
5	Påföljder med anledning av fel i häst.....	31
5.1	Undersökning	31
5.2	Reklamation	31
5.3	Preskription	33
5.4	Avhjälpan och omleverans	35
5.5	Prisavdrag.....	35
5.6	Hävning	36
5.7	Skadestånd och dess omfattning	38
5.8	Sammanfattning	41
6	Avslutande kommentarer.....	43
6.1	Inledning.....	43
6.2	Konsumentköpdirektivets konsekvenser	43
6.3	Preskription	46
6.4	Förslag på "de lege ferenda"	49
6.4.1	Inledning	49
6.4.2	Speciallag	49
6.4.3	Reglering under Köplag	50
7	Slutsats	53
	Referenslista	55

Förkortningar

ARN	Allmänna reklamationsnämnden
ASVH	Avelsföreningen Svensk Varmblodiga hästen
Ds	Departementsskrivelser
EG	Europeiska gemenskapen
EU	Europeiska Unionen
HovR	Hovrätt
KKöpL	Konsumentköplag (1990:932)
KtjL	Konsumenttjänstlag (1985:716)
Konsumentköpdirektivet	Direktivet 1999/44/EG
KöpL	Köplag (1990:931)
NJA	Nytt juridiskt arkiv
Prop.	Proposition
SOU	Statens offentliga utredningar
SvRf	Svenska Ridsportförbundet
Tr	Tingsrätt

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Dagens utbud av hästar är stort och varierande i jämförelse med förr i tiden. Modern hästhandel består idag främst utav sporthästar, såsom travhästar, ridhästar och galoppörer, till skillnad emot förr då hästar främst användes inom försvaret och jordbruket. I dagens Sverige finns det cirka 300 000¹ hästar och i Sverige är cirka 220 000² människor idag medlemmar i Svenska Ridsportförbundet. Varje år omsätter hästnäringen cirka 46 miljarder per år och sysselsätter cirka 28 000 människor. Hästen som hobby har utvecklats till en bransch som nu är en betydande del i samhället.

Hästar är speciella handelsobjekt då de är dyra djur och även svåra att bedöma och värdesätta. Med anledning av hästens ras, ålder, kön, utbildningsnivå råder det stora prisskillnader på marknaden. Inte ovanligt är köpesummor som uppgår till sexsiffriga belopp och skickliga tävlingshästar kan kosta åtskilliga miljoner. Utöver köpeskillingen är det uppställning, hovvård, veterinärvård, försäkring, foder, träning och utrustning som skall betalas. Hästar är känsliga djur och faktorer såsom miljöombyte, foderbyte, ryttharbyte och ändring av ridning kan ge både psykiska och fysiska förändringar hos hästen redan efter en kort tid. Detta har bekräftats av flera veterinärer i ett nyligen avslutat hovrättsmål, där de ansåg att miljö- och ägarbyte kan orsaka hälta och personlighetsförändringar eftersom ridsättet, sadeln och underlaget hade ändrats för hästen.³

Juridiskt sett är det inte någon skillnad mellan att köpa en sak eller en häst, även om hästen är ett levande djur. Gällande rätt för näringsidkare som säljer hästar till privatpersoner är Konsumentköplagen (1990:932) vilket är en tvingande lagstiftning till konsumentens fördel.⁴ Hästar och djur är i allmänhet mycket speciella varor och en tillämpning av allmänna regler kan enligt vissa bli problematisk då de köprättsliga lagarna inte är anpassade till köp av levande djur.

---

¹http://www.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/Amnesomraden/Statistik,%20fakta/Husdjur/JO24/JO24_SM0501_tabeller2.htm. 2010-09-25.

²<http://www3.ridsport.se/Svensk-Ridsport/Varfor-medlem/>. 2010-09-20.

³ T 668-06.

⁴ KKöpl, 3§.

I juli 2002 trädde reglerna ikraft från EG-direktivet 1999/44/EG, även kallat konsumentköpdirektivet, vilket enligt aktiva inom hästjuridik kommer medföra stora skillnader för de näringsidkare som säljer häst till konsument.⁵

De ändringar som genomfördes har dels medfört att konsumentköplagen nu ger ett större skydd för konsumenten. Ändringarna har bland annat medfört att presumptionen vid fel är sex månader, uppkommer fel inom denna tid anses felet ha funnits vid köpets ingående och det är säljaren som har bevisbördan för att bevisa annat.⁶ Det faktum att preskriptionstiden har ändrats från två år till tre år medför att vid en såld vara, kan säljaren så långt som tre år efter köpet vara skyldig att ta tillbaka hästen och vara tvungen att betala ut skadestånd som omfattar flera av de kostnader som köparen haft under de åren.⁷ Vidare skall det dock påpekas att fel i häst ofta är svårt för köparen att bevisa en längre tid efter ett köps ingående eftersom hästar är levande djur, vilket medför att det kan vara mycket svårt att avgöra huruvida ett fel förelåg vid köpets ingående eller ej.

Diskussion om de problem som konsumentköplagen medför vid försäljning av häst fördes innan det att konsumentköpdirektivet implementerades, men sedan ändringen gått igenom har bland annat debatter förts kring den treårsperiod under vilken säljaren är ansvarig för de fel som förelåg vid riskens övergång, skadeståndets storlek och reklamationsfristen. Med den ökning som hästnäringen ständigt visar, krävs det en fungerande och ändamålsenlig lagstiftning på området. Dels för att främja hästnäringen och dels för att främja den part som köper hästar utav dessa företag som bedriver hästnäringens verksamhet. Utvecklingen har lett till att Jordbruksverket har beviljat ekonomiskt stöd till projekt inom ramen för ”Främjande av livskraftigt hästföretagande” som rör konsumentköplagen och som ska drivas av de båda aktörerna Avelsföreningen Svenska Varmblodiga hästen och Svenska Ridsportförbundet. Syftet med projektet är att ta fram material och arbeta med informationsaktiviteter för att på så sätt belysa de problem som uppstår då levande djur omfattas av konsumentköplagen och konsumentköpsdirektivet.

---

⁵ ”Hästjuridik del 1”, Deckeman L. <http://www.advokatdeckeman.se/publikationer.html>. (2010-11-29).

⁶ Proposition 2001/05:133, s. 1.

⁷ KKöpl, 23§.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att belysa och diskutera huruvida gällande rätt är ändamålsenlig vad gäller fel i häst vid konsumentförhållanden och vidare analysera lagstiftningen på området ur ett de lege ferenda perspektiv för att utreda hur denna kan bli ytterligare ändamålsenlig.

1.3 Avgränsning

I denna uppsats diskuteras en mycket avgränsad del av den problematik som gällande rätt av försäljning av häst medför. Inom uppsatsens ram kommer enbart problematiken kring fel i vara och dess konsekvenser att belysas och diskuteras. Då problemen främst framträder vid försäljning av häst från näringsidkare till konsument är det enbart detta förhållande som uppsatsen kommer behandla.

Uppsatsen skall enbart analysera de svenska regler som för dagen utgör gällande rätt för fel i häst. Då det sker flertalet och mycket dyra hästköp dels genom export och genom import till Sverige hade det varit intressant att även föra en internationell analys. Men med anledning av att uppsatsen är begränsad i tid och storlek blir detta ett allt för extensivt arbete.

1.4 Metod

Uppsatsens syfte är att belysa och diskutera de problem som uppstår med gällande rätt och även diskutera huruvida lagen borde vara uppbyggd. Uppsatsen innehåller en deskriptiv del där lag, förarbeten, praxis och doktrin främst används för att presentera gällande rätt ”de lege lata” för fel i häst samt vilka rättsregler som kan tänkas tillkomma, ”de lege ferenda”. Denna del konstrueras på ett grundläggande och upplysande sätt. För uppsatsens deskriptiva del kommer en traditionell juridisk metod användas, vilket innebär en litteraturstudie av flera rättstexter såsom grundlag, lag, förarbeten, praxis och doktrin. Den deskriptiva delen skall således även kommenteras i de fall där det anses finnas ett behov, för att belysa den problematik som bakomliggande regler ger upphov till. För att erhålla en djupare förståelse för vad lagtexten uttrycker kommer förarbetena till de aktuella lagarna användas som rättskälla. Detta med anledning av att kunna utröna lagstiftarens motiv för att ha utformat bestämmelser på ett särskilt sätt, men även för att kunna erhålla rekommendationer om hur lagen bör tolkas. I analysdelen av uppsatsen skall en mer problemorienterad metod användas för att på ett djupare sätt analysera de problem som identifieras på området. Analysdelen bygger på teoridelen och kommer utgöra en granskning av de lege lata samt de lege ferenda. För att kunna lösa de problem som identifieras skall för- och nackdelar ställas emot

varandra. För att uppnå detta skall praxis användas för att på ett överskådligt sätt förstå hur det teoretiska appliceras i praktiken. Praxis används för att undersöka hur lagregler tillämpas i praktiken och är en viktig källa då domstolarna enligt svensk rätt har rätten att avgöra hur lagregler bör appliceras och då domstolarnas vilja att följa prejudikat är stor anser vissa att praxis bredvid lagen utgör en viktig rättskälla.⁸ För att få en vidare insyn i hur yrkes samma aktörer på marknaden upplever hur lagarna påverkar området, har personer som arbetar med hästjuridik kontaktats. Dessa aktörers erfarenhet och åsikter anses som viktiga då de är av belysande karaktär men skall ej ses som en rättskälla.

1.5 Disposition

För att ge läsaren en förståelse i ämnet ges i kapitel två en allmän bakgrund till Sveriges hästnäringens verksamhet och hur hästägande ser ut med dess ansvar. Vidare diskuteras i detta avsnitt även bakgrunden till dagens gällande rätt vid försäljning av häst från näringsidkare och de förändringar som skett inom konsumentlagstiftningen med anledning av de reformer som skett genom EG- direktiv.

För att ge läsaren en djupare förståelse för ämnet och hur rättsreglerna har använts på området skall i kapitel tre relevanta rättsfall presenteras och diskuteras med koppling till de rättsregler som gäller på området. I kapitel fyra tas definitionen fel i häst upp enligt dagens gällande regler för felansvar. Då det är av stor vikt att upprätta kontrakt och teckna försäkring för att begränsa ansvaret vid hästköp skall även vikten av avtalstecknande och försäkring behandlas i detta kapitel. I slutet av kapitlet skall även en sammanfattning presenteras för att tydliggöra de väsentligaste delarna i kapitlet.

I kapitel fem behandlas de påföljder som fel i häst ger enligt dagens gällande rätt på området. Även här kommer en sammanfattning presenteras som belyser de väsentligaste delarna i kapitlet. I kapitel sex presenteras en analys som diskuterar de tillämpningsproblem som påvisats genom presentationen av gällande rätt och praxis. Analysen kommer dels beröra dagens gällande rätt men även de lege ferenda, det vill säga hur lagen borde se ut på området.

I kapitel sju presenteras avslutningsvis en slutsats om de föreliggande tillämpningsproblemen i gällande rätt och de lege ferenda som påvisats av framställningen och analysen.

---

⁸ Regeringsformen, 11 kap 2§ och Lehrberg, Bert, *Praktisk Juridisk Metod*, 4:e upplagan, Iustus, Uppsala, 2001, s. 97.

2 Allmänt om hästverksamhet

2.1 Hästföretagande och hästägande

Inom hästnäringens verksamhet finns det flertalet olika sätt att försörja sig på, allt från att bedriva ridskola, utbildningsstall, turridningsstall till att bedriva avel och försäljning av häst. Det är den sistnämnda verksamhetens som denna uppsats till stor del kommer behandla. Vid försäljning av häst är det inte sällan som fel i häst upptäcks efter köpets ingående och tvist uppstår ofta mellan parterna i avtalet, huruvida felet förelåg före köpets ingående eller ej.

Det finns olika sorters slags uppfödning och försäljning av häst. Dels så finns det uppfödaren som föder upp i liten skala, satsar på kvalité med ett fåtal bra ston och säljer uppskattningsvis cirka fem hästar per år för kanske en summa av ca 100 000 kr per häst. Uppfödning av mindre omfattning ger inte så stora summor i vinst, om de ens ger någon vinst, när samtliga omkostnader för uppfödningen dragits av. Som en motsats till den ovannämnda uppfödaren finns det de som föder upp i allt större omfattning, kanske 50 talet hästar per år och även importerar hästar från utlandet för att sedan förmedla vidare till köpare i Sverige. Vidare finns även de som bedriver försäljningsstall och har en stor omsättning antal hästar per år. Dessa näringsidkare har till skillnad från den ovannämnda uppfödaren större inkomster och är ekonomiskt sett starkare vilket medför en större möjlighet att klara de ekonomiska bakslag som ett återtagande av häst kan medföra.

Vid köp av häst går det ofta till så att köparen letar efter hästar i annonser för att sedan kontakta försäljaren och eventuellt provrida hästen. Beroende på vad hästen skall användas till har härstamning, ålder, bakgrund och vad den presterat betydelse. Förutom en ofta hög köpesumma är hästar mycket dyra i drift. Vårdkostnader omfattar bland annat uppställning, veterinärvård, hovslagning, försäkringspremie, träning och foder. Flertalet personer köper hästar med en mycket gedigen tävlingsbakgrund, med stora möjligheter att bli framgångsrik även med nästa ryttare. Enligt en advokat är händelsen att köpa häst som att ingå ett giftermål, hästen och ryttare måste passa varandra och viss kemi måste finnas sinsemellan. Det är inte sällan som framgångsrika hästar vid ägarbyte börjar visa istadighet⁹ och bryta ut¹⁰ vid tävling med den nya ryttaren. Vidare är det i dessa fall som köparna börjar påpeka

---

⁹ Istadighet är ett uttryck för när hästen vägrar göra som ryttaren säger och som yttrar sig som öppet trots och vägran att lyda.

¹⁰ Bryta ut är ett uttryck för när hästen exempelvis vägrar hoppa ett hinder på en tävling.

fel i häst och då ofta av karaktären lynnesfel. Oftast är det inte lynnesfel utan helt enkelt att häst och ryttare inte passar lika bra ihop som föregående ryttare gjorde.¹¹ Förekommande fel hos häst är hältor av olika slag, kissing spines¹², kvickdrag¹³, lösa benbitar¹⁴, kvarka¹⁵ och ryggproblem. Då hästar är levande djur är det ofta svårt att härleda vissa skador och reda ut när felet uppkom och vad anledningen till felet är. Hältor är ofta förekommande i häst och kan te sig diffust vad gäller symptom och är därmed inte lätta att diagnostisera eller att behandla.

2.2 Gällande rätt vid försäljning av häst

Vid försäljning av lös sak från näringsidkare till privatperson skall konsumentköplagen tillämpas.¹⁶ Vid försäljning av lös egendom mellan två privatpersoner eller mellan två näringsidkare är gällande rätt Köplagen (1990:931).¹⁷ Köplagen är till skillnad mot konsumentköplagen dispositiv, det vill säga den går att avtala bort och kan därmed ge köparen sämre villkor än vad lagen stadgar.¹⁸

I Sverige finns det ett välutvecklat konsumentskydd som reglerar mer uttömmande regler för att skydda konsumenten. Bakgrunden till att det stiftades en konsumentlagstiftning var att konsumenterna i relation till näringsidkarna ofta hade en svag ställning och var därmed underlägsna motparten. Det ansågs vidare att konsumenterna generellt sett gjorde färre transaktioner av ett specifikt slag än vad näringsidkare gjorde. Därmed ansågs inte konsumenterna ha samma erfarenhet av att genomföra transaktioner och anses därmed ha sämre kunskaper och erfarenheter vad gäller tillämpliga regler och villkor. Vidare ansågs konsumenten veta mindre vad gäller för konfliktslösningar och hur denne kan göra sin rätt gäl-

---

¹¹ "Lynnesfel beror ofta på köparen", Deckeman L. <http://www.advokatdeckeman.se/publikationer.html>. (2010-11-29).

¹² Diagnosen kissing spines kan förklaras med att der föreligger en onormal kontakt mellan tornutskotten i hästens bröst- och ländrygg. Förändringar som kan ge kliniska förändringar hos hästen men symptomen är högst varierande från individ till individ.

¹³ Kwickdrag är en kronisk luftvägssjukdom.

¹⁴ Lösa benbitar är ett vardagligt uttryck för osteochondros som innebär att hästen genom störningar i tillväxtbrosket har bildat lösa benbitar som kan yttra sig i lederna.

¹⁵ Kvarka är en infektionssjukdom i luftvägarna som är mycket smittsam.

¹⁶ KKöpl, 1§.

¹⁷ Köpl, 4§.

¹⁸ Köpl, 3§.

lande gentemot näringsidkaren.¹⁹ Konsumentköplagen bildades i syfte av att göra lagen mer strukturerad, formulerad så att konsumenten enklare skulle förstå parternas rättigheter och skyldigheter och vara mer anpassad för den läsarkrets som inte hade samma juridiska erfarenhet som en näringsidkare kan anses ha.²⁰

Med lös sak i konsumentköplagen avses rörligt fysiskt föremål, exempelvis livsmedel, bilar, båtar och kläder.²¹ Näringsidkare definieras enligt lag som en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.²² Konsument är en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet. Är säljaren en privatperson, men hästen säljs genom en förmedlare skall ändå konsumentköplagen gälla och de båda är solidariskt ansvariga vid eventuella fel och tvister.²³ Konsumentköplagen är indispositiv, det vill säga tvingande på så sätt att de regler som uppställs i den är tvingande till fördel för konsumenten. Detta innebär att bestämmelser i konsumentköplagen inte kan avtalas bort mellan parterna så att köparen ges sämre villkor än vad lagen ger.²⁴ Vidare utmärker inte den tvingande karaktären alla lagens regler. Vissa av lagens bestämmelser kan avtalas bort och är alltså dispositiva, ett exempel på detta är 16 § andra stycket vilken innehåller allmänna bestämmelser om varans beskaffenhet och vilka är avsedda att komma till användning om avtalet inte ger något svar i den aktuella frågan.²⁵

Doktrin anser att de reformer som skett på konsumenträttens område gradvis har utökat de regler som är tvingande till konsumentens förmån. Anledningen till att det förr enbart fanns tvingande regler på sådant som ansåg vara mycket viktigt var eftersom ett begränsat ansvar för konsumenten innebar ökade risker för näringsidkaren i form av högre kostnader. Kostnader som på något sätt måste betalas och som vanligen ger utslag i att konsumenten får betala ett högre pris för varan då näringsidkarens vinstmarginal minskar. Det påpekas

---

¹⁹ Herre, Johnny, Ramberg, Jan, *Konsumentköplagen – en kommentar*, Norstedts Juridik AB, andra upplagan, Stockholm, 2004. s 32.

²⁰ Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 41.

²¹ Håstad, *Köprätt och annan kontraktsrätt*, IUSTUS förlag, sjätte upplagan, Uppsala 2009. s. 228.

²² KKöpl, 1§ 4st.

²³ KKöpl, 1§.

²⁴ KKöpl 3§.

²⁵ Ds 2001:55.s. 95.

att inte någon direkt konsekvensanalys gjorts utav de kostnader som regleringen egentligen medför. I förarbetena nämns enbart att det kommer ske viss ökade kostnader men inte i något fall har någon egentlig diskussion förts om avvägningen mellan de ökade riskerna och kostnaderna för näringsidkaren gentemot de fördelar som konsumenten erhåller. Tvingande regler torde inte tillgripas utan starka skäl och dispositiva regler på marknaden medför att marknadsaktörer själva kan finna en lösning som passar den enskilda situationen. För att inte erhålla effektivitetsförluster med anledning av tvingande minibestäm- melser krävs det höga krav på reglernas kvalitet. Detta torde innebära att tvingande regler enbart bör omfatta sådana situationer där det anses särskilt betydelsefullt att skydda kon- sumenten.²⁶

2.3 Främjande av livskraftigt företagande

Jordbruksverket har stöttat vissa projekt med finansiella medel inom ramen för Främjande av livskraftigt hästföretagande. Enligt ett av projektens utredning anses en trend har satts igång vilken innebär att konsumentköplagen utnyttjas av missnöjda hästköpare som är väl medvetna om den ökade möjlighet som finns till hävning, i och med den nya regleringen efter det att konsumentköpdirektivet implementerats i svensk rätt. Dessa köpare gör sitt bästa för att lyckas häva köpet och återfå stora summor pengar i form av skadestånd för nedlagd tid och ersättning för förlorade pengar. Utredningen anser att lagen som den är skriven, inte har tänkt på de konsekvenser som försäljning av djur innebär eftersom de inte är som vanliga ”varor”.²⁷

Av en annan utredning, även den inom ramen för ”Främjande av livskraftigt hästföreta- gande” utförd med hjälp av medel från Jordbruksverket, möts utredarna med responsen att konsumentköplagen gör det svårhanterligt att livnära sig som hästförsäljare i form av ett fö- retag. Vidare poängteras att det är skillnad på att köpa en säng och att köpa ett djur, vilken kräver kompetens, relation, kunskap samt en långsiktig investering på en helt annan nivå. Utredningen anser i det stora hela att den befintliga lagen bör ses över och förändras för att vara anpassad till försäljning av djur.²⁸

---

²⁶ Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 49-50.

²⁷ http://www.jordbruksverket.se/download/18.5aec661121e2613852800010709/Framtidsspaning_L_1.pdf. (2010-11-11).

²⁸ http://www.sjv.se/download/18.7caa00cc126738ac4e8800011439/H%C3%A4stf%C3%B6retagandets+utmaningar+Version+4_2_.pdf. (2010-11-11).

Svenska Ridsportförbundet och Avelsföreningen Svenska Varmblodiga Hästen har tillsammans i ett gemensamt projekt för ”Främjande av livskraftigt Hästföretagande” arbetat för att ta fram underlag och bedriva informationsaktiviteter för att belysa den problembild som dagens konsumentköplag ger när det gäller försäljning av häst. Syftet är vidare att få politikerna att förstå problemen i att använda konsumentköplagen för försäljning av hästar och helst undanta hästar från konsumentköplagen och reglera handeln i köplagen istället. Ett undantagande av levande djur har lagstiftaren gjort vad gäller Konsumenttjänstlagen (1985:716). En anledning till att behandling och skötsel av djur undantagits från konsumentköplagen är dock med anledning av att tjänsterna oftast innebär en förpliktelse att visa omsorg och då konsumentköplagen har ett strängt ansvar, oberoende av vållande, passar inte en sådan reglering.²⁹ I praxis från ARN finns det några exempel som visar på en analog tillämpning av konsumentköplagen, vilket verkar fungera tillfredsställande i stora delar. Då en analogisk tolkning används istället för att föreskriva tvingande regler går det dock ej att komma ifrån avvikande avtalsvillkor som framstår alltför stränga mot konsumenten, vid dessa fall går det enbart att använda regeln om jämkning av oskäligen villkor i 36 § avtalslagen. Vidare torde det anses som att en analogisk tolkning ej skall anses om tillräckligt vad gäller konsumentskydd.³⁰ En jämförelse av att undanta levande djur från konsumentköplagen gentemot hur lagstiftarna gjort vad gäller konsumenttjänstlagen torde ej kunna göras då problemen är av olika karaktärer.

Projektledare är advokat Carl – Gustaf Leissner som är ordförande i Svenska Ridsportförbundets juridiska utskott. Tillsammans med SvRf och ASVH och en expertgrupp av veterinärer skall resultatet bli ett underlag som kan få politiker och lagstiftare att förstå problematiken i frågan. Vidare anser ansvariga för projektet att det stöd som Jordbruksverket visar är ett bevis på att frågeställningen är viktig för hästnäringen och dess fortsatta utveckling.³¹ Ett resultat väntas komma i slutet på november 2010 som förhoppningsvis kommer ge en helhetsbild över de eventuella problem som kan finnas.

---

²⁹ Ds 2008:55, s. 13.

³⁰ Ds 2008:55, s.13.

³¹ <http://www.asvh.se/info/nyheter.htm>. (2010-11-11).

3 Rättsfall

3.1 ”Den oridbara hästen”

Året 2005 i augusti såldes hästen O utav hästförmedlaren A, ägare av ett försäljningsstall som säljer och föder upp hästar. Hästen O visades för spekulanten B som fick se hästen riden och provred även hästen. Då hästen var en godkänd hingst och hade under sina 12 år avancerat upp till Medelsvår³² klass vad gäller både hoppning och dressyr var det en mycket trevlig häst som B bestämde sig för att köpa. Hästen genomgick en veterinärbesiktning på klinik. Inga större fel hittades vid besiktningen och hästen gick igenom besiktningen med anmärkningar inom normala gränser, det vill säga vad som är normalt för en tävlingshäst i den åldern.³³

Ägaren tar hem hästen men är enligt denne oridbar, den bockar³⁴ och exploderar när ägaren ska rida. Ägaren tar hästen till klinik i november 2005 för ytterligare en undersökning och veterinären finner att hästen har en ryggförändring som innebär att vissa kotor är sammanväxta och kan enligt veterinären ge upphov till stelhet och smärta. Röntgendiagnosen kallas spondylos och förändringen har där ifrån fått sin benämning. Dock så är det mycket diffust inom litteraturen på området vad egentligen felet innebär och av den framgår även att det är mycket svårt att skilja mellan olika slags ryggförändringar. Vidare så har hästen fungerat bra med föregående ägare och inte visat några problem eller symptom varken vid ridning eller vid den besiktning som utfördes innan köpet. En expert på området förklarar att spondylos inte ger rörelseinskränkningar, vilket visats genom studier som gjorts och om hästen har spondylos kan detta inte påverka hästen på det sätt att den blir halt. Experten poängterar även att de hästar som har diagnosen kan tävlas och tränas som vanligt då problemet inte påverkar hästen i den mån att dess rörelseinskränkning försämraras.³⁵

Twisten tas upp i tingsrätten och de dömer till säljarens fördel. Tingsrätten kommer fram till att felet förelåg i häst inom sex månader från avlämnande och säljare har därmed bevisbördan för att bryta presumtionen som stadgas i 20 a § KKöpl. Förarbetena stadgar attpa-

---

³² Vid tävling av häst finns det olika svårighetsgrader, Lätt klass, Medelsvår klass och Svår klass.

³³ T 668-06.

³⁴ Bockar är när hästen skjuter rygg, antingen i frihet eller när den har ryttare på sig. Hästen kan bocka av olika anledningar, glädje, smärta eller att den har överskottsenergi.

³⁵ T 668-06.

ragrafen innehåller en presumtionsregel som uttrycker ursprungligt fel vilket innebär att de fel som kan träffas av regeln är sådana som framträder efter en viss tids användning. Presumtionen innebär att köparen måste bevisa att varan avviker från vad som avtalats men innebär samtidigt att det är säljaren som skall bevisa att försämringen beror på en olycks-händelse eller vanvård från köparens sida efter riskövergången. Då det måste anses svårt för säljaren att bevisa att det inte förelegat ursprungligt fel har denne ett relativt lågt beviskrav för att presumtionen skall brytas. Dock skall påpekas att regeln inte innebär en bevislättning i felbedömningen i sig utan det är fortfarande konsumenten som har att bevisa att fel i varan föreligger. Enligt de utlåtande som ges måste antas att spondylos har funnits vid riskövergången. Nästa fråga är om hästen i anledning av spondylos fått en funktionsnedsättning. Tingsrätten finner att köparen ej visat att hästen vid köpet varit behäftad med fel som nedsatt hästens senare funktion. Konstaterandet från tingsrättens sida medför att felet ej anses vara av väsentlig betydelse och uppfyller därmed inte kriteriet för hävning.³⁶

Tingsrätten ogillar käromålet av den anledning att det dels framkommit av vittnesförhören med veterinär att det finns delade meningar bland dessa huruvida spondylos verkligen innebär en rörelseinskränkning hos hästar och att det finns exempel på hästar med spondylos som både tävlar och fungerar väl som ridhästar. Med beaktande av att hästen kastrerats, genomgått ett ägarbyte och miljöombyte ger detta för handen att en ökad risk för skador kan finnas.

Domen överklagades till Svea Hovrätt. Hovrätten ansåg att av de olika utredningar som gjorts av olika veterinärer kom den ena veterinärens bedömning att väga tyngst då denne sett hästen röra sig, sett den riden och undersökt den. Vissa veterinärer uppger att det är teoretiskt möjligt att en häst med spondylos i bröstryggen kan ha nedsatt rörelseförmåga medans annan veterinär bedömer det vara omöjligt. Hovrätten finner därför att det genom utredningen är tillräckligt klarlagt att hästen varit behäftad med ett fel som medfört en funktionsstörning. Köparen har inte kunnat använda hästen till det hon avsett då hästen är oridbar och felet är därav av väsentlig betydelse för denne.³⁷

Domstolen redde även ut frågan vad gällde skadestånd. Hovrätten ansåg att skadeståndet kom att omfatta de kostnader som köparen haft under de åren då denne haft hästen i sin vård. Kostnader för uppstallning, hovvård, veterinärvård, försäkring, bilresor och inkomstbortfall ersattes. Däremot dömde domstolen att i frågan om käranden skulle erhålla ersätt-

---

³⁶ T 668-06.

³⁷ T 3977-08.

ning för utrustning i form av en sadel, så ansåg de att denne kunde användas till en annan häst eller säljas vidare. Sadeln hade inte det sambandet med hästen så att det skulle anses som en utgift som skulle ersättas.³⁸ Hästen såldes för summan 150 000 kronor. Efter Svea Hovrätts dom kom det slutliga skadeståndet för säljaren att bli över 400 000 kronor. Detta med anledning av det faktum att konsumentköplagen reglerar både direkt och indirekt skadestånd. Köparen yrkade ersättning för uppställning, foder, träning, veterinärvård, transportkostnader och kostnader för juridiska utlägg.³⁹

Tingsrättens bedömning vad gäller den relativt nya presumtionsregeln visar att även då säljaren har bevisbördan för att bryta presumption om fel, är beviskravet relativt lågt ställt då det torde anses svårt för säljaren att kunna bevisa att felet inte förelåg vid riskövergången då hästar är föränderliga djur. Tingsrättens bedömning att väsentlighetskravet inte var uppfyllt var det som ledde till tingsrättens dom. Det som är intressant med detta fall är att anledningen till att hovrätten dömde till köparens fördel är för att hästen bedömdes oridbar med anledning av felet spondylos och hovrätten ansåg därmed att väsentlighetskravet var uppfyllt. Felet spondylos anses ha olika effekter beroende på vilken veterinär som tillfrågas. En del veterinärer anser att hästen kan ha denna defekt utan att den har ont eller störs av det. Någon veterinär menar på att defekten kan ge smärta och obehag hos hästen. Det måste anses som oklart huruvida sjukdomen spondylos ger upphov till någon smärta eller rörelsestörning.

Då hovrätten ansåg att felet i hästen var av sådan art att den inte var ridbar blev slutsatsen att felet var av väsentlig betydelse då köparen köpt hästen för att kunna rida den. Hästen har efter det att köpet hävts återgått till förmedlingsstallet och rids nu åter av företagets beridare⁴⁰ och tävlas med goda resultat. Det faktum att hästen nu åter är igång och tävlas kan enbart visa på att hästen är ridbar. Fallet har givits stor uppmärksamhet i ridsportvärlden och tidningen Ridsport med dess läsare har följt utvecklingen av fallet och det är flertalet personer som är missnöjda med domen. Det torde anses att hovrättens bedömning i detta fall att hästen är oridbar med viss tvekan inte kan anses korrekt då hästen otvivelaktigt är ridbar i nuläget.

---

³⁸ T 3977-08.

³⁹ T 3977-08.

⁴⁰ Beridare är någon som arbetar professionellt med att rida och utbilda hästar på ett företag som bedriver utbildning, tävling eller försäljning av hästar.

3.2 ”Farligt beteende – säljarens upplysningsplikt ”

Allmänna reklamationsnämnden utredde frågan kring en ponny som inköpts och därefter visat tydliga tecken på farligt beteende. Bakgrunden var sådan att köparen A hade köpt en 13 årig ponny till sin dotter för 18 000 kr. Ponnyn var avsedd för A:s dotter som vid köpet var 15 år gammal. Dottern hade ridit ponnyn på ett ridläger under några dagar och blivit förtjust i hästen. Säljaren B upplyste köparen om att ponnyn skulle säljas för att den var lite tjurig och inte gillade när små barn gosade och klappade alldeles för mycket med den. Efter en vecka började ponnyn göra utfall mot dottern och sprang emot henne och sparkade. Det visade sig att ponnyn var farlig, aggressiv och tidigare hade bitit flera personer.⁴¹

ARN gjorde bedömningen att enligt 16 § 3 stycket punkt 2 KKöpL gäller det så att en vara skall anses felaktig om säljaren före köpet underlåtit att upplysa köparen om ett sådant förhållande som rör varans egenskaper eller användning som denne kände till eller borde ha känt till, och som köparen med fog kunde räkna med att bli upplyst om, under förutsättning att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet. Nämnden finner dock att köparen av säljaren har mottagit viss information om hästens opålitlighet, men nämnden kan ej finna det övervägande sannolikt att köparen av säljaren fått information om att ponnyn hade det farliga beteendet som den senare visade sig ha. Av utredningen framgår att säljaren var medveten om ponnyns beteende. Nämnden anser även det övervägande sannolikt att köparen ej hade köpt hästen om denne kände till ponnyns beteende. Därmed är ponnyn att anse som behäftad med fel i köprättslig mening och felet är av väsentligt betydelse vilket ger för handen att köparen har rätt att häva köpet.⁴²

Det är av största vikt att säljaren upplyser köparen i helhet om sådana faktorer som kan tänkas inverka på köpet. I detta fall hade säljaren visserligen nämnt att ponnyn var lite tjurig men då ponnyn visade sig ha ett farligare beteende än så kan ej säljaren ha anses ha uppfyllt sin upplysningsplikt. Antalet tvister som beror på att säljaren ej uppfyllt sin upplysningsplikt måste anses kunna minska om säljaren är noggrann med att upplysa köparen om hästens beteende och sådan som kan tänkas inverka på köpet. Det kan ej anses otydligt att köparen köpt ponnyn för att dess dotter skulle ha den, något som borde medfört att säljaren insåg vikten av att informera köparen om ponnyns beteende.

---

⁴¹ ARN 2002-1350.

⁴² ARN 2002-1350.

3.3 Veterinärintyg ej tillräckligt som bevis för att bryta presumption

Bakgrunden till fallet var att en köpare köpte en häst för tävlingsbruk, hästen besiktades i samband med köpet vilken inte gav några anmärkningar. Hästen började uppvisa rörelsestörningar efter köpets ingående och genomgick ny undersökning den 7 februari 2008 som påvisade fel i häst. Hovrätten delade tingsrättens bedömning att det inte kan anses som annat än att de fel som konstaterades vid den nya undersökningen inte varit synbara dessförinnan. Vidare ansågs ej det veterinärintyg som utfärdades vid köpet inneha den bevisverkan att säljaren kan bedömas ha motbevisat presumptionen i 20 a § KKöpL, vilken stadgar att fel som visar sig sex månader från avlämnandet av varan anses ha förelegat redan vid avlämnandet. Såsom tingsrätten konstaterade innan kan det inte uteslutas att felet har förelegat när hästen såldes, i vart fall så har felet funnits vid tidpunkten innan riskövergången, men inte varit så utvecklade att de kunnat påvisas. Vidare kan inte säljarens påstående om att hästen vad gäller hälta var felfri vid försäljningen ges någon tyngdpunkt då det veterinärintyg som utfärdades av veterinär på klinik i februari 2008 påvisade allvarliga fel i hästen. Därmed anses inte säljaren ha motbevisat presumptionen vad gäller fel och hovrätten anser såsom även tingsrätten gjorde att felet som påvisades i februari 2008 skall anses ha förelegat vid avlämnandet.⁴³

Rätten utredde även frågan vad gällde skadestånd. När hovrätten bedömde huruvida köparen var berättigad till skadestånd, gjordes en bedömning utifrån huruvida säljaren varit förhindrad att avlämna en felfri vara. Därmed prövade rätten frågan, huruvida säljaren kan anses varit förhindrad att avlämna en felfri vara på grund av att orsaken till felet legat utanför dennes kontroll och att det inte heller var möjligt att avlämna felfri vara. Utlåtandet från obduktionen av hästen visade att orsaken till rörelsestörningarna i hästen berodde på förändringar i lillhjärnan. Däremot kunde inte orsakerna till förändringarna i hjärnan fastställas. Köparen gjorde ej gällande att hästens rörelsestörningar berodde på yttre faktorer som till exempel felaktig utfodring eller vård. Därmed anser hovrätten att orsaken till felet i hästen får anses ha legat utanför säljarens kontroll. Hovrätten anser vidare att eftersom köparen köpt en bestämd häst, hade det heller inte varit möjligt för säljaren att avlämna en annan felfri vara. Vidare konstaterar hovrätten att den veterinärbesiktning som gjordes vid köpet var brukligt utförd. Då felet i hästen berodde på en förändring i lillhjärnan anser inte hovrätten att säljaren skäligen kunde ha förväntas räkna med hindret vid köpet eller att hon

---

⁴³ T 10067–09.

kunde ha undvikit eller övervunnit följderna av hindret.⁴⁴ Därmed skulle inte skadestånd utbetalas.

I detta fall visar domstolen tydligt att ett veterinärintyg ej innehar den bevisverkan som kan medföra att säljaren anses ha brutit presumtionen i 20 a § KKöpl. Veterinärintyget som utfärdades i samband med köpet var utan anmärkningar och hästen var ohalt. Domstolen ansåg dock att felet förelåg innan riskövergången men att det inte varit fullt så utvecklat då att det kunde påvisas. Domen visar tydligt på att säljarens bevisbörda enligt den relativt nya presumptionsregeln kan komma att ge upphov till fler återtagande av hästar då säljarna ej lyckas bryta presumtionen, vilket kan vara svårt ur bevishänseende. Vidare skall det diskuteras huruvida domen sett annorlunda ut med den föregående regleringen som innebar att det var upp till köparen att bevisa att felet fanns vid riskövergången. Dock har köparens bevisbörda ansetts vara lågt ställd och ofta krävdes det enbart att köparen kunde bevisa att felet inte berodde på någon olycka eller annan händelse efter det att riskövergången skett. Vidare hade förmodligen köpet hävts med föregående reglering då felet var av sådan art att det kunde härledas till riskövergången med hjälp av obduktionsutlåtandet.

3.4 ”Vikten av att upprätta kontrakt noggrant”

En halvblodshäst⁴⁵ såldes den 10 maj 1997 för 60 000 kronor. Hästen såldes som lovande dressyrhäst och var grundriden med bra gångarter⁴⁶. Köparen provred hästen före köpet och hästen besiktades den 7 maj 1997 utan att köparen var närvarande. Veterinären gav en enda anmärkning och det var att hästen hade måttliga gallor⁴⁷ på bakbenen. Köparen fick hem hästen som blev halt en kort tid efter riskövergången. Köparen reklamerade den 11 juli 1997, säljaren hade dock en annan åsikt om tiden för reklamation och hävdade att denna förelåg den 18 juli 1997. Köparen yrkar att denne vill häva köpet och yrkar på återgång av köpeskillingen jämte ränta samt ersättning för veterinärkostnader, försäkringskostnader och uppställningskostnader från den 10 maj fram till dess att säljaren återtar hästen. Köparen anser som stöd för sin talan att hästen köptes i syfte att användas som ridhäst för ändamålet dressyr och att hästen kunde försäkras för den fulla köpeskillingen. Då hästen var

---

⁴⁴ T 10067–09.

⁴⁵ Svenskt halvblod, även kalla halvblodshäst, är en av de vanligaste raserna i Sverige och används både som tävlingshäst i samtliga discipliner men även som sällskap och avelshäst.

⁴⁶ Gångarter är ett samlingsuttryck för hästens rörelseschema. Vanliga ridhästar har tre gångarter, skritt, trav och galopp.

⁴⁷ Svullnad på hästens ben som beror på ökad ledvätskebildning i en led eller senskida.

halt kunde inte hästen användas för det avsedda ändamålet och inte heller försäkras då hältan kunde härledas från en hovbroskförbening⁴⁸, som förelegat vid riskens övergång. För köparen är felet av väsentlig art vilket säljaren måste ha insett. Säljaren bestrider köparens yrkanden och försvarar sig med att hästen var fullt frisk vid riskens övergång och att det var möjligt att försäkra hästen för köpeskillingsbeloppet och att reklamationen skett för sent.⁴⁹

Säljaren anser vidare att punkt 13 i köpeavtalet utgjorde en friskrivning som var tillämplig vid det fall att fel ansågs föreligga. Denne anser även att felet ej var väsentligt och ej var relaterat till hältan. Båda parter var överrens om att köplagen var den rätta lagen att applicera på tvisten. Enligt punkt 13 i köpekontraktet framgick att ”hästen är fullt frisk såvitt säljaren vet, men säljaren ansvarar inte för fel vars symptom ej förelåg vid riskens övergång”. Tingsrätten ansåg att denna klausul inte skulle anses giltig i ett näringsidkare-konsument förhållande och i köpeavtalet stod det ” Detta köpekontrakt är upprättat enligt konsumentköplagen. Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelser i konsumentköplagen är till nackdel för köparen är utan verkan mot köparen om ej annat anges i lagen”.⁵⁰

Då båda parter var överrens om att köplagen var tillämplig lag på tvisten ansåg tingsrätten att friskrivningsklausulen var en medvetet vald ansvarsförskjutning och därför att anse som giltig. Vidare saknade rätten en anledning att pröva om faktiskt fel hade förelegat vid riskövergången, om reklamationen skett i tid och om felet var av en väsentlig betydelse. Tingsrätten ogillade käromålet.⁵¹ Fallet överklagades och Svea Hovrätt tog upp fallet. Parterna åberopade samma grunder och i princip samma omständigheter med den ändringen att köparen ansåg att parterna varit överrens om att köpeavtalet i dess helhet skulle tillämpas på tvisten och ej köplagen. Hovrätten fann efter att ha bedömt köpekontraktet att detta angav att det var avsett för köp mellan privatpersoner och att det var giltigt enligt köplagen. Parterna hade även kryssat i en friskrivningsklausul. Rätten ansåg visserligen att det kontrakt som parterna använt sig av hade en mindre lyckad utformning då det på vissa punkter var oklart och motsägelsefullt. Hovrätten ansåg att det var utrett att hästen hade fel i form av hovbroskförbening som hade uppstått före köpets ingående och att felet i sig gjorde att

---

⁴⁸ Hovbroskförbening är en sjukdom som är placerad i hovleden på hästen och ger upphov till smärta. Diagnosen är inte god och användbarheten för ridning kan diskuteras.

⁴⁹ T 3787-97.

⁵⁰ T 3787-97.

⁵¹ T 3787-97.

hästen inte gick att använda i syftet som ridhäst. Med anledning av detta skall hästen anses som felaktig enligt köplagen. Frågan var då vidare om köparen hade någon rätt att göra köprättslig påföljd på grund av felet. Hovrätten fann då parterna vad jämbördiga att köplagen var tillämplig på tvisten och att den valda ansvarsbegränsningen som gjorts i kontraktet var en medvetet vald ansvarsförskjutning och fick därmed företräde framför den allmänt hållna hänvisningen till konsumentköplagen. Med anledning av detta fastställde hovrätten tingsrättens dom och dömde köparen att betala säljarens juridiska kostnader.⁵²

Detta fall visar tydligt vikten av att parterna är noggranna och medvetna vid upprättande av kontrakt då detta kan vara avgörande vid en tvist. Fallet visar konsekvenserna av att kryssa i en ruta i ett standardkontrakt då rätten ansåg att det inte fanns någon anledning att gå ifrån bestämmelsens verkan. Visserligen så är tvisten mellan två jämbördiga parter, men detta ger exempel på hur en tvist kunde ha bedömts även då ena parten var näringsidkare vid den händelse att hästförsäljning vore undantagen konsumentköplagen.

---

⁵² T 1362-98.

4 Fel i häst

4.1 Felbegrepp

När det gäller konsumentköplagen är det huvudsakligen faktiska fel som reglerna syftar på.⁵³ Faktiska fel är huvudsakligen fysiska fel, som exempelvis hälta, luftsjukdomar eller ryggproblem hos häst. Det talas även om rådighetsfel, vilket är fel som rör begränsningar i varans användbarhet i förhållande till vad som är normalt, vilket kan bero på restriktioner av olika slag.⁵⁴ Det skulle exempelvis kunna vara att en travhäst⁵⁵ sålts för tävlingsverksamhet, men senare visade sig vara äldre än säljaren påstod och därmed inte innehavt den åldern som köparen blivit upplyst om. Vidare finns det rättsliga fel som kan innebära att hästen är belastad med annans äganderätt, panträtt och därmed strider mot vad köparen har rätt att kräva enligt avtalet, vid den händelse att köparen ej gjort något godtrosförvärv eller då varan var stulen. Förr var detta ej reglerat i konsumentköplagen då felet ej ansågs betydelsefullt och att vid de fall det behövdes kunde en analog tolkning göras utifrån köplagens regler. Dock tillkom regler om detta den 1 juli 2003.⁵⁶

Eftersom hästar är levande djur med olika slags egenskaper kan ett fel hos en häst inte kanske inte anses som ett sådant hos en annan häst. En godkänd hingst som köps i syfte att användas i avel kräver att den har godkänd exteriör och är fertil, för en häst som inte skall användas i avelssyfte är detta inte lika viktigt. Skall köparen ha hästen i ändamål att tävla i trav, måste hästen uppfylla de krav vad gäller ålder som travsportens organisation stadgar, något som inte är ett krav för en häst som skall användas i andra sammanhang. Det beror alltså helt på vad hästen skall användas till och vad köparen hade för syfte med ändamålet med denne. Detta kompletteras dock med tvingande bestämmelser i konsumentköplagen.

Vad gäller faktiska fel skall i första hand parternas avtal gälla för att bedöma huruvida en häst är behäftad med fel.⁵⁷ Varan skall överrensstämma med vad som följer av avtalet⁵⁸. Vidare innebär inte detta enbart att varan skall motsvara vad parterna uttryckligen kommit

---

⁵³ Håstad, Torgny, *Den nya köprätten*, IUSTUS förlag, femte upplagan, Uppsala, 2003, s. 239.

⁵⁴ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 241.

⁵⁵ Travhästar är en egen ras som avlas fram speciellt för att tävlas i trav.

⁵⁶ KKöpl 21 a § och Håstad, *Den nya köprätten*, s. 249.

⁵⁷ KKöpl, 16 § 1 st. 1p.

⁵⁸ KKöpl, 16 § 1st.

överens om, regeln skall även ta hänsyn till vad som får anses underförstått mellan parterna. Vid vissa fall kanske det inte uttryckligen har specificerats hur varan skall vara, men det kan framgå av omständigheterna vid köpet vad som bör anses vara avtalat om varans egenskaper.⁵⁹ Uppfyller inte hästen vad som avtalats om och därmed vad köparen har rätt att kräva, finns det påföljder för köparen att göra gällande.

Med anledning av att det i första hand är parternas avtal som skall gälla för att bedöma hurvida fel föreligger bör ett korrekt och noggrant avtal ha upprättats vid köpets ingående. Det är av stor vikt att detta avtal ifylles mycket noggrant och att säljaren fyller i all den information som denne vet om hästen. I de fall där säljaren påpekar att det föreligger en viss avvikelse från det normala och köparen har godkänt detta, kan köparen inte senare återropa omständigheten som ett fel.⁶⁰ För hästköp finns det förtryckta standardavtal att använda sig av som innehåller viktiga delar som bör tänkas på vid ett hästköp. I nuläget finns det två olika standardavtal att köpa på marknaden, båda är författade av advokater som arbetar med hästjuridik. Ett av kontrakten har upprättats av advokat Lars Deckeman vilket finns i två olika utföranden beroende på vilken lag som skall tillämpas och det andra kontraktet är upprättat av advokat Carl-G Leissner i samarbete med Svenska Ridsportförbundet. Det skall vidare poängteras att även i de fall då standardavtal använts vid ett hästköp har det uppkommit tvister. I ett tingsrätts mål förtydligas vikten av att båda parter är noggranna när de skriver avtal vid köp av häst.⁶¹

För att kunna avgöra om det föreligger fel i häst måste en helhetsbedömning göras. För det första skall varan om inte annat följer av avtalet vara ägnad för de ändamål som varor av samma slag i allmänhet används.⁶² Bedömning som skall göras i detta sammanhang är utifrån varans användbarhet eller ändamålsenlighet och inte på dess kvalitet. Det kan förekomma ett brett spann av kvalitésskillnader mellan varor av samma slag. Endast en varas sämre kvalitet ger inte bedömningen att en vara är felaktig. När däremot kvalitén på en vara ska fastställas måste exempelvis priset på varan tas med i beräkning för att kunna avgöra vilken kvalitet som köparen kan kräva. Vad propositionen syftar på är alla de egenskaper som har relevans vad gäller det eller de ändamål som varor i allmänhet används till. Om

---

⁵⁹ Prop. 1989/90:89, s. 93.

⁶⁰ ”Hästjuridik del 1”, Deckeman L. <http://www.advokatdeckeman.se/publikationer.html>. (2010-11-29).

⁶¹ T 3787-97 och T 1362-98.

⁶² KKöpL, 16§ 2 st, 1p.

inte varan uppfyller de egenskaper som en vara i allmänhet skall uppfylla och parterna inte avtalat om annat är varan att anse som felaktig.⁶³

Det stadgas ytterligare att om varan inte är ägnad för det särskilda ändamål för vilket köparen avsåg att varan skulle användas för, är varan behäftad med fel, om säljaren måste ha insett detta särskilda ändamål.⁶⁴ Det krävs alltså ej längre att köparen dessutom haft rimlig anledning att förlita sig på säljarens sakkunskap och bedömning.⁶⁵

Varan skall även överensstämma med den beskrivning som säljaren har lämnat.⁶⁶ Vidare kan det anses som överflödigt med denna regel då 16 § 1 st. KKöpl stadgar, ” som följer av avtalet”. Är det en C-ponny⁶⁷ som säljaren har sålt och det senare visar sig att ponnyn inte håller måttet för C-ponny och visar sig vara en storlek över, är detta att anse som ett fel. Varan anses även felaktig om den i något avseende avviker från vad köparen med fog kunnat förutsätta.⁶⁸ Detta uttryck skall användas i ett antal situationer av skilda slag där en varas egenskaper och användbarhet på ett tydligt sätt avviker från vad köparen har anledning att räkna med, på grund av de förutsättningar som denne vid köpet haft som underlag för sin bedömning.⁶⁹ Vidare skall regeln kunna användas i de fall då en köpare med anledning av säljarens tystnad, med hänsyn till vad säljaren bör känna till, har fog att förutsätta att varan besitter vissa egenskaper. I de fallen att säljaren inte tar ur köparen ur villfarelsen genom upplysning, oavsett om säljaren känner till att köparens förutsättning är felaktig kan säljaren bli ansvarig enligt 16 § 3 st. KKöpl.⁷⁰ Med anledning av detta har det i konsumentköplagens 16 § 3 st. 2 mom. införts att varan är felaktig, om säljaren innan köpet har underlåtit att upplysa köparen om ett sådant förhållande rörande varans egenskaper eller användning som han kände eller borde känt till och som köparen med fog kunde räkna

---

⁶³ Prop. 1989/90:89, s. 97.

⁶⁴ KKöpl, 16§ 2 st.

⁶⁵ Prop. 2001/02:134, s. 37.

⁶⁶ KKöpl, 16 § 2 st, 3 p.

⁶⁷ Ponny som har måttet mellan 130,1 cm i mkh-140 cm i mkh.

⁶⁸ KKöpl, 16§ 3 st., 3p.

⁶⁹ Prop. 2001/02:134, s. 39 och prop. 1989/90:89, s. 100.

⁷⁰ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 240.

med att bli upplyst om. Föregående regel kräver dock att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet.⁷¹ Säljarens upplysningsplikt kommer behandlas mer utförligt nedan.

Frågan vad gäller hållbarhet för varan skall göras med bedömning utifrån olika faktorer. Den faktor som är vägledande för kvalitén av varan är priset eller den beteckning som varan bjudits ut under. Detta medför att hästar sålda för större summor rent logiskt kommer anses inneha en högre kvalitet och därmed skall även hållbarheten vara sådan att den klarar en högre påfrestning.⁷²

4.2 Uppllysningsplikt och marknadsföringsansvar

En näringsidkare har en långtgående upplysningsplikt. Detta är en av kärnpunkterna i konsumentköplagen och dess syfte.⁷³ Då säljaren inser att köparen tänker använda hästen för ett speciellt syfte skall köparen kunna förlita sig på säljarens sakkunskap och bedömning. Har ej säljaren upplyst köparen om ett förhållande rörande hästens egenskaper och användning som han kände till eller borde känt till och som köparen med fog kunde räkna med att bli upplyst om under förutsättning att det kan antas ha inverkat på köpet, är hästen att anses som felaktig.⁷⁴ Enligt motiven skall vad köparen med fog kunna räkna med att bli upplyst om sådant som rör begränsningar i varans användbarhet, i förhållande till vad som är normalt och restriktioner i varans användning som kan bero på föreskrifter av olika slag.⁷⁵ Exempelvis kan det handla om att en person köper en häst som skall användas för tävling inom travsporten, denna sport har regler vad gäller ålder för att kunna få tävla och har hästen köpts i syfte att tävlas och det senare visar sig att hästen var för gammal anses det som fel i häst.⁷⁶ Säljaren borde då ha upplyst köparen om hästens rätta ålder då detta är av vikt för köparen.

I ett ARN fall dömde nämnden att säljaren ej uppfyllt sin upplysningsplikt och därmed gick köpet att häva. Nämnden gjorde bedömningen att enligt 16 § 3 st. 2 p. KKöpl gäller det så att en vara skall anses felaktig om säljaren före köpet underlåtit att upplysa köparen om ett

---

⁷¹ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 240.

⁷² Prop. 1989/90:89, s. 94.

⁷³ Prop 1989/90:89, s 178.

⁷⁴ KKöpl, 16 § 3 st. 2 mom.

⁷⁵ Håstad, *Köprätt och annan kontraktsrätt*, s. 236.

⁷⁶ <http://www.asvt.se/>. 2010-11-17.

sådant förhållande som rör varans egenskaper eller användning som denne kände till eller borde ha känt till, och som köparen med fog kunde räkna med att bli upplyst om, under förutsättning att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet.⁷⁷

Vid den händelse att säljaren lämnat sådana uppgifter om varans egenskaper eller användning vid marknadsföringen som inte överensstämmer med varan, är detta att anse som fel i vara. Vidare skall varan anses vara felaktig vid den händelse att den inte överensstämmer med sådana uppgifter som rör dess egenskap eller användning som någon annan än säljaren, i tidigare säljled eller för säljarens räkning har lämnat vid marknadsföringen av varan eller föret köpet.⁷⁸ Med anledning av de omdirigeringar som gjorts genom konsumentköpdirektivet har nu säljaren bevisbördan för att uppgifterna inte inverkat på köpet och för att denne varken kände till eller borde ha känt till lämnade uppgifter.⁷⁹

Kan säljaren visa att uppgifterna har rättats i tid på ett tydligt sätt eller att uppgifterna ej har inverkat på köpet har denne uppfyllt sin bevisbörda. Kan säljaren vidare visa att denne inte kände till eller bort känt till de uppgifter som tidigare säljled lämnat kan fel i vara heller ej längre påstås.⁸⁰

4.3 Befintligt skick

Konsumentköplagen reglerar i dess 17§ vad uttrycket befintligt skick skall omfattas av. Då en vara har sålts i befintligt skick eller med ett liknande allmänt förbehåll skall den anses som felaktig, om den är i sämre skick än köparen med hänsyn till varans pris och övriga omständigheter med fog har kunnat förutsätta.⁸¹ Syftet med att sälja en vara i befintligt skick är att försöka begränsa sin utfästelse till att endast omfatta det skick varan var i när varan avlämnades, vilket yrkesverksamma advokater på området ej rekommenderar. Vidare är konsumentköplagen som tidigare nämnts indispositiv, detta innebär att säljaren ej med befriande verkan kan friskriva sig hur som helst i förhållande till köparen vilket medför att

---

⁷⁷ ARN 2002-1350.

⁷⁸ KKöpl, 19 §. 2.st.

⁷⁹ Prop. 2001/02:134, s. 43.

⁸⁰ KKöpl, 19§. 3 st.

⁸¹ KKöpl, 17§.

om en hästhandlare friskriver sig vid ett hästköp i högre grad än vad konsumentköplagen medger blir dessa villkor ogiltiga.⁸²

4.4 Undersökningsplikt

Konsumentköplagen har ej någon direkt regel som reglerar köparens undersökningsplikt, däremot kan en analog tillämpning av 20§ 1 st. KöpL göras. Denna paragraf medför att konsumenten inte kan åberopa vad denne kände till vid köpet som ett fel. Enligt en analog tolkning av 20 § 2 st. KöpL har även konsumenten en begränsad undersökningsplikt, men kraven på denna skall inte ställas så högt. Då konsumenten undersökt hästen innan köpet kan denne ej åberopa fel som något som denne har upptäckt och insett innebörden av eller något fel som denne borde ha upptäckt vid en ytlig granskning av hästen. Skulle näringsidkaren exempelvis be konsumenten att undersöka hästen kan ej denne låta bli att göra detta. Då näringsidkaren vidare visar ett besiktningsintyg har ej köparen någon plikt att undersöka de egenskaper som intyget garanterar är godkända.⁸³

Jurister och advokater verksamma på området och veterinärer rekommenderar att en ordentlig besiktning genomförs vid ett hästköp. Det vitsordas att en fullständig klinikbesiktning skall utföras. En klinikbesiktning omfattar vanligtvis en allmänundersökning, longering⁸⁴, böjprov⁸⁵, arbetsprov⁸⁶, endoskopi⁸⁷, mun och tand kontroll och en ögonundersökning. Det rekommenderas även att hästen skall röntgas.⁸⁸ Då antalet hästtvister har ökat de senaste åren har även antalet veterinärer fått medverka i rättegångar som rör tvist om fel i häst. Flera veterinärer anser att det är av mycket stor vikt att en häst inför ett köp besiktas omsorgsfullt och noggrant. Då en häst kan säljas allt ifrån summor på 10 000 kronor till

---

⁸² Håstad, *Den nya köprätten*, s. 230, 242-243 och Thunholm, Sarah, ”Rättslösa hästsäljare”?, *tidningen Ridsport* nr 11/1999, s 12.

⁸³ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 249 och Ramberg, Jan, Herre, Johnny, *Allmän köprätt*, Nordstedts Juridik, fjärde upplagan, Stockholm, 2007, s. 165.

⁸⁴ Longering innebär att hästen rör sig i en cirkel runt den person som håller i linan som är fäst i hästens huvudlag. När longering utförs ur veterinärsynpunkt är det för att kunna se om hästen har ett avvikande rörelsemönster när den rör sig på böjt spår.

⁸⁵ Böjprov innebär att veterinären böjer hästens ben för att se om detta framkallar reaktion och ger någon hälta.

⁸⁶ Arbetsprov innebär att hästen under cirka 15 minuter rör sig för att sedan undersöka dels respirationsorganen och puls.

⁸⁷ Endoskopi är ett verktyg som används för att undersöka hästens övre luftvägar.

⁸⁸ Rekommenderat är att hästen röntgas med 14 bilders exportröntgen. <http://www.stenestadhastklinik.se/default.asp?pid=84>. 2010-10-17.

miljon belopp är det viktigt att en dyrare häst genomgår en mer utförlig undersökning och även röntgas. Är hästen äldre och har tävlat är det även viktigt att gå igenom gamla journaler och kanske jämföra gamla röntgenbilder med de nya för att se om det skett några väsentliga förändringar. I en artikel från tidningen Ridsport uttrycker veterinär Göran Rydén att det skulle anses fördelaktigt att Sverige reglerar levande djur i en speciallag, precis som Tyskland har gjort sedan tidigt 1900-tal. Den tyska lagen Viekaufrechts omfattar försäljning av levande djur vilken innan konsumentköpdirektivet implementerades reglerade en preskriptionstid på enbart sex veckor för såkallade hauptmängel, motsvarande Sveriges uttryck väsentliga fel. Dessa fel är sådana som går att härleda till vissa sjukdomar, olater och även mentala avvikelser hos häst. Vidare reglerar lagen att om säljaren garanterar någon slags egenskap eller viss kapacitet hos hästen kan säljaren göras ansvarig om hästen saknar den utlovade egenskapen eller kapaciteten, även då det inte är ett väsentligt fel. Säljaren kan även stå ansvarig om denne hade förfarit bedrägligt i anslutning till köpet. Artikeln är dock skriven före det att direktivet implementerades i svensk rätt, efter direktivets implementering har även tysk rätt en sex månaders presumtionstid och en preskriptionstid om två år som direktivet förespråkar.⁸⁹

4.5 Hästens beskaffenhet vid riskövergången

Frågan om varan är felaktig skall bedömas med hänsyn till dess beskaffenhet när den överlämnades, det vill säga vid riskövergången. Säljaren svarar för fel som har funnits vid denna tidpunkt, även om felet visar sig senare.⁹⁰

Enligt propositionerna utgår departementschefen från att köparen, om ingen tidsbestämd garanti givits, har bevisbördan för att varan är behäftad med fel och att felet fanns redan vid tidpunkten för bedömning för om fel förelåg eller ej, det vill säga vid avlämnandet. Detta beviskrav ansågs dock vara lågt ställt för köparen.⁹¹ Konsumentköpdirektivet medförde att regeln kring presumtion av fel har ändrats.⁹²

---

⁸⁹ "Återgångsfel kan ge rätt att häva köpet", Göran Rydén, tidningen Ridsport nr 12/1999, s 19.

⁹⁰ KKöpl, 20§.

⁹¹ Håstad, *Köprätt*, s. 240, Prop. 2001/02:134 och Prop. 1989/90:89.

⁹² Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 250.

Enligt konsumentköpdirektivets artikel 5.3 skall ett fel som påvisas inom sex månader från det att avtalet ingåtts presumeras ha funnits vid tidpunkten för leveransen om inte motsatsen bevisas. Detta kan undvikas om det är oförenligt med varans eller avtalets art.

1 juli 2002 implementerades dessa regler och finns nu i 20 a § KKöpl. Därmed har det införts en ny bestämmelse som stadgar att ett fel som visar sig inom sex månader efter det att varan avlämnades, skall ha anses ha funnits vid avlämnandet, om inte annat visas eller detta anses vara oförenligt med varans art eller felets art.⁹³ För ett hästköp innebär detta att fel i häst som visar sig sex månader efter det att hästen levererats, presumeras ha funnits vid leveransdagen. Ändringen innebär också att bevisbördan har omvänts, under dessa sex månader är det nu säljaren, som måste bevisa (skall göra sannolikt) att felet inte förelåg vid köpets ingående. Enligt doktrin anses bevisbördan bli tung för näringsidkaren då konsumenten innehåft varan under tiden från riskövergången. Näringsidkaren måste ofta för att motbevisa presumptionen göra sannolikt att felet beror på onormalt brukande, vanvård, olyckshändelse eller liknande, något som måste anses vara svårt ur bevishänseende. Konsumentens position kan med anledning av det anses att jämföras med som om säljaren utfärdat en garanti på sex månader på varans funktion eller egenskaper.⁹⁴ Enligt ett tingsrättsmål så anses säljarens bevisbörda vara relativt lågt ställd med anledning av att det måste anses svårt för säljaren att bevisa att felet inte förelåg vid riskövergången. Det påpekas vidare att den nya regeln om presumption inte innebär en bevislättning i felbedömningen i sig utan det är fortfarande konsumenten som har att bevisa att fel i varan föreligger.⁹⁵

Presumptionen för ursprungligt fel kan alltså vara oförenlig med felets art, om felet beror på vanvård, olyckshändelse eller onormalt brukande. Uttrycket felets art brukar syfta på att varans normala hållbarhetstid passerat.⁹⁶ Denna bedömning beror givetvis även på hur felet ser ut men skulle kunna vara att frukten ruttnar, mjölken surnar eller att det inköpta djuret åldras.⁹⁷ Säljaren kan alltså oavsett hur felet ser ut undgå ansvar om denne kan bevisa att felet beror på vanvård, olyckshändelse eller onormalt brukande.⁹⁸

---

⁹³ KKöpl, 20a§ och Håstad, *Köprätt*, s. 240.

⁹⁴ Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 251.

⁹⁵ T 668-06.

⁹⁶ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 245.

⁹⁷ Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 255.

⁹⁸ Håstad, *Köprätt*, s. 240.

Konsumentverket ansåg att det skulle övervägas att utsträcka den föreslagna presumptionsregeln ytterligare än de föreslagna sex månaderna. Det är möjligt att föreslå frister som skyddar konsumenten ytterligare än vad direktivet stadgar, detta med anledning av att det är ett minidirektiv, det vill säga det får inte regleras sämre villkor än vad direktivet ger men medlemsstaterna får stadga mer långtgående skydd för konsumenten.⁹⁹ Detta var dock inget som de flesta remissinstanserna stod bakom utan det blev tillslut sex månader som förespråkades. Anledningen bakom regeringens förslag är att artikel 5.3 Konsumentköpdirektivet innehåller en regel om bevisning som tar sikte på det scenariot att ett fel, i praktiken en funktionssvikt påvisas i varan redan efter en relativt kort tid efter normal användning. Om inte annat bevisas skall en bristande avtalsenlighet som visar sig inom sex månader från leveransen av varan presumeras ha funnits vid tidpunkten för leveransen, utom när denna presumption är oförenlig med varans eller den bristande avtalsenlighetens art.

Innan presumptionsregeln infördes var det köparen som hade bevisbördan för att varan var behäftad med fel och att felet fanns redan vid tidpunkten då en felbedömning skulle göras. Vidare ansågs bevisbörderegeln vara förhållandevis generös gentemot köparen. Bevisfrågan har alltjämnt berört huruvida felet har sin grund i köparens vanvård eller onormala användning av varan eller om varan utsatts för en olyckshändelse. Då köparen kunde uppfylla ett relativt lågt beviskrav för att felet inte berott på någon sådan omständighet, ansågs denne normalt ha uppfyllt sin beviskyldighet.¹⁰⁰ Detta exemplifieras tydligt i ett ARN avgörande där det ansågs att konsumenten uppfyllt beviskravet att det varit mera sannolikt att felet funnits redan vid avlämnandet, än att det berott på någon senare inträffad omständighet som säljaren inte var ansvarig för.¹⁰¹ Vidare visar praxis på att föregående reglering där köparen hade bevisbördan för att fel förelåg vid riskövergången i vissa fall innebar stora bevisvårigheter. Fallet visar att inte ens ett veterinärintyg som utfärdades två månader efter det att köpet ingåtts som visade att felet förelegat en längre tid ansågs vara tillräckligt för att hävda fel och kunna häva köpet.¹⁰²

Med anledning av konsumentens fördelaktiga användning av beviskravet i föregående lagreglering ansågs det tydligt att artikel 5.3 Konsumentköpdirektivet krävde att konsument-

---

⁹⁹ Prop. 2001/02:134, s. 20-21.

¹⁰⁰ NJA 1991, s. 481.

¹⁰¹ ARN 1992/93.

¹⁰² T 877-00.

köplagen ändrades. Ändringen medförde att ett fel som visar sig inom sex månader efter det att varan avlämnades skall anses ha funnits vid tidpunkten för avlämnandet, då det inte är oförenligt med varans eller felets art. Lagrådet påpekade att det skall framgå tydligt av paragrafen att presumptionen kan motbevisas.¹⁰³

I ett nyligen avgjort hovrättsmål kom presumptionsregeln att användas. Rätten ansåg att ett veterinärintyg från den besiktning som utförts i samband med köpet inte räckte som bevis för att köparen skulle anses ha brutit presumptionen om fel.¹⁰⁴

4.6 Försäkring

De stora aktörerna inom försäkring för häst är idag Sveland, If, Agria och Folksam. Samtliga av dessa bolag har uppmärksammat problemet med dolda fel och har därför skapat försäkringar som är anpassade för detta. Försäkringen täcker bland annat veterinärkostnader i samband med att en operation sker för att avlägsna lösa benbitar, däremot är ej försäkringen någon ansvarsförsäkring som täcker eventuella skadestånd eller om köpeskillingen skulle vara tvungen att betalas tillbaka.

Det är viktigt att hästen försäkras då det fördelar riskerna vid en eventuell påkomst av dolda fel. Försäkringen täcker de fel som fanns vid tecknandet eller ändringen men som inte kunde upptäckas eller inte var kända. En försäkring finns i olika former, hästen kan försäkras bland annat för liv och veterinärvård. Livförsäkring ger ut ersättning exempelvis då en häst blir utdömd av veterinär och en veterinärvårdsförsäkring ger ut ersättning då hästen måste behandlas av veterinär för sjukdom eller skada. Beroende på vilket försäkringsbolag som är anlitat och vilken försäkringstyp som tecknas är det olikheter mellan självriskbelopp och ersättningsnivå. Vidare är det av stor vikt att hästen kan försäkras för köpeskillings belopp, speciellt då dolda fel kan påvisas efter köpet.¹⁰⁵

För att kunna försäkra en häst krävs det intyg och hälsodeklarationer, beroende på vilket försäkringsbolag som väljs och vilken försäkringstyp som tecknas. Därmed är det viktigt att hästen går igenom en grundlig besiktning som uppfyller de krav som försäkringsbolaget kräver.¹⁰⁶

---

¹⁰³ Prop. 2001/02:134, s. 59-60.

¹⁰⁴ T 10067–09.

¹⁰⁵ <http://www.agria.se/>. 2010-11-19.

¹⁰⁶ <http://www.agria.se/>. 2010-11-19.

I det fallet att en säljares ansvar skulle begränsas vid en eventuell lagändring kan detta komma att ge konsekvenser för köparens rätt till ersättning från försäkringsbolaget. Köparen måste kunna rikta sina krav gentemot säljaren för att få ersättning som inte försäkringsbolaget vill betala ut. Vid det fallet att säljaren har ett begränsat ansvar riskerar köparen att bli nekad ersättning från både försäkringsbolag och säljaren.¹⁰⁷

4.7 Sammanfattning

Det är viktigt att båda parter vid ett köp upprättar ett avtal där hästens egenskaper, utbildningsnivå och användningsområde förklaras. Då varan skall uppfylla vad som följer av avtalet är det enklare att vid ett tydligt upprättat avtal kunna avgöra vad som är fel eller ej i varan.¹⁰⁸ När inte avtalet ger någon vägledning skall varan uppfylla det som krävs för att den skall kunna användas till det särskilda ändamål som köparen avsett.¹⁰⁹ Vid försäljning av häst är det viktigt att båda parter upplyser varandra om vad de vill använda hästen till och att de är tydliga med kommunikation sinsemellan.¹¹⁰ Ökad medvetenhet och noggrannhet från båda parter sida är något som bör eftersträvas för att undvika oskiljaktigheter och tvister.

Näringsidkarnas upplysningsplikt är en viktig del av den konsumenträttsliga lagstiftningen, det är säljaren som innehar sådan fakta och kunskap om hästen att denne kan upplysa köparen om sådant som kan tänkas inverka på köpet. Då köparen söker specifika egenskaper hos en häst som är av stor vikt för att köpet skall gå igenom, måste det anses som självklart från säljarens sida att uppmärksamma detta. Då reglerna är konstruerade för att skydda konsumenten, och upplysningsplikten är av stor betydelse, bör säljaren vara noggrann med att upplysa köparen om hästens specifika egenskaper och dess användningsområde. Likväl är det viktigt att köparen är tydlig med att berätta vad för slags häst denne söker och vilket användningsområde den skall användas till.¹¹¹

Vid de fall då en återförsäljare säljer en häst och någon i tidigare led ger uppgifter till köparen är det ändå återförsäljaren som är ansvarig för återtagandet. Det är viktigt att säljaren är

---

¹⁰⁷ <http://www.agria.se/>. 2010-11-19.

¹⁰⁸ KKöpl, 16 § 1st.

¹⁰⁹ KKöpl, 16§ 2 st., 1p.

¹¹⁰ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 240.

¹¹¹ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 240.

mycket tydlig med de uppgifter som lämnas och att dessa är sanna. Vad gäller tidigare led och deras upplysningar så är det viktigt att dessa kommunicerar så att båda parter är medvetna om vad som sagts.

Enligt veterinärer har tillfällena då de behövs som experter vid tvister angående fel i häst ökat. Vidare kommer det krävas ett större ansvar från veterinärernas sida att det utförs noggranna och korrekta besiktningar då det ofta är dessa som tvisterna utgår från. Däremot kan det inte anses som om försäljaren alltid är skyddad mot eventuella återtagande av häst, även då denne besiktat hästen utan anmärkning före ett köp.¹¹² Rättsfall visar på att inte ens ett veterinärintyg innehar tillräcklig bevisverkan för att säljaren skall undgå ansvar.¹¹³ Det faktum att det inte finns någon lagstadgad undersökningsplikt i konsumentköplagen måste anses vara negativt för en näringsidkare som säljer en häst, då detta innebär att köparen ej har något ansvar för att undersöka varan vid ett köp, något som gör att säljaren innehar allt ansvar vad gäller den frågan med vissa undantag.

Lagändringen vad gäller presumtion i 20 a § KKöpl, innebär bland annat för konsumenten att fel som påvisas under sex månader från köpets ingående, presumeras ha funnits vid köpets riskövergång om inte annat bevisas av säljaren. En längre presumtionstid som Konsumentverket förespråkade fick inte medhåll från de flesta remissinstanser, något som torde anses positivt då en ytterligare förlängd presumtionstid skulle göra det avsevärt svårare för säljaren att bryta presumtionen. En presumtionstid om sex månader är en positiv ändring för konsumenten, påvisas fel i häst inom denna frist och säljaren inte lyckas bevisa att felet inte förelåg vid riskövergången har köparen rätt att häva köpet och eventuellt erhålla skadestånd.¹¹⁴

För näringsidkaren innebär införandet av presumptionsregeln att denne sex månader efter köpet måste bevisa att fel inte förelåg vid köpets ingående, vid den händelse att köparen hävdar fel i häst. Detta kan för många näringsidkare vara svårt med anledning av att fel i häst ofta är svårt att bevisa och härleda, vidare visar praxis på att beviskravet skall anses vara relativt lågt med hänsyn till säljarens svårigheter att kunna bevisa att fel inte förelåg vid riskövergången. Det torde vara så att den omvända bevisbördan kommer ge resultatet att

---

¹¹² "Återgångsfel kan ge rätt att häva köpet", Göran Rydén, tidningen Ridsport nr 12/1999, s 19.

¹¹³ T 10067-09.

¹¹⁴ "Hästjuridik del 1", Deckeman L. <http://www.advokatdeckeman.se/publikationer.html>. (2010-11-29).

fler hästar kan komma att behöva återtas med anledning av att rätten inte anser att säljaren uppfyllt sin bevisbörda. Näringsidkare som säljer hästar är helt enkelt tvungna att vara beredda på att behöva återta hästar de sålt om felet går att härledas före köpets ingående, även då hästen besiktats före köpet utan anmärkningar.

Att en häst är försäkrad vid ett köp är av stor betydelse och inte minst när dolda fel kan upptäckas och en försäkring medför att risken fördelas. Vid det fall att köparen ej lyckas få rätt i tvist angående fel i häst är det viktigt för denne att en försäkring finns som åtminstone täcker eventuella veterinärkostnader.

5 Påföljder med anledning av fel i häst

5.1 Undersökning

Konsumentköplagen saknar någon tydlig regel om att konsumenten skall undersöka varan efter avlämnandet. I köplagen finns det en regel kring undersökningsplikt, det är oftast ifrån denna tidpunkt som en beräkning av tidsfristen startar för att den skall anses ha reklamerat i tid.¹¹⁵ Det stadgas däremot i konsumentköplagen att konsumenten måste reklamera inom skälig tid efter det att han märkt felet eller borde märkt felet. Även då det inte regleras i konsumentköplagen kring någon undersökningsplikt skall konsumenten tämligen omgående göra åtminstone en ytlig granskning av hästen, men det ställs inget krav på en noggrann undersökning. Köparen bör göra en sådan undersökning så att denne kan försäkra sig om att varan är i det skick som avtalas om.¹¹⁶ Köparen behöver inte omedelbart efter mottagandet göra en sådan undersökning så att varans kvalitet eller funktion kan prövas. Har konsumenten undersökt hästen före köpet kan denne inte åberopa de fel som denne upptäckte eller borde upptäckt vid en ytlig granskning utav hästen.

5.2 Reklamation

De ändringar som skedde den 1 juli 2002 av konsumentköplagen efter anpassning till konsumentköpdirektivet har givit en konsument en förlängd reklamationsfrist på två månader från det att köparen märkt felet.¹¹⁷ För att uppfylla reklamationsskyldigheten krävs det inte bara från konsumenten att denne i största allmänhet framför klagomål om varan. Praxis visar att det inte var tillräckligt att köparens meddelande innehöll att varan var ”allt annat än kontraktsenlig”. Meddelandet skall alltså omfatta specifikt vad som är fel med varan men någon utförlig eller ingående redogörelse för felet krävs dock inte.¹¹⁸

Paragrafens första stycke som omfattar reklamation stadgar nu att köparen inte får åberopa att varan är felaktig om inte denne lämnar säljaren meddelande om felet inom skälig tid efter det att han märkt eller borde ha märkt felet. Meddelande som lämnas inom två månader efter det att köparen märkt felet skall alltid anses ha lämnats i rätt tid.¹¹⁹

---

¹¹⁵ KöpL, 31 § och Håstad, *Den nya köprätten*, s. 249.

¹¹⁶ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 250.

¹¹⁷ Prop. 1989/90:89, s. 246.

¹¹⁸ Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 288 och NJA 1919 s. 294.

¹¹⁹ KKöpL, 23§, 1 st.

Reklamation skall ske inom skälig tid efter det att köparen märkt eller bort märka felet. Sker inte detta kan ej konsumenten göra påföljder gällande.¹²⁰ Uttrycket skälig tid har i jämförelse med köplagen en annan innebörd. Den tid som en konsument har på sig att reklamera är längre än vad som gäller om köplagen är tillämplig. Frågan om när köparen borde ha märkt felet, är olika beroende på vilken kunskap köparen har om varor som köpet avser. Uttrycket inom skälig tid kan diskuteras, i motiven sägs att köparen normalt ganska omgående bör genomföra en i vart fall ytlig granskning av varan.¹²¹ Köparen kan i verkligheten ha rätt till relativt lång tid för detta. Sammanfattningsvis kan det påpekas att vid en skälighetsbedömning grundat på de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet, får avgöras inte bara om felet är sådant att det borde ha märkts tidigare än köparen enligt uppgift har uppmärksammat det, utan även om köparens personliga förhållanden bör inverka på bedömningen av frågan om reklamation skall anses ha skett inom skälig tid. Detta kan ge det faktum att säljaren i praktiken bör godta att en relativt lång tid förflutit innan köparen reklamerar felet, med förutsättning att felet inte är sådant att det borde märkts vid en ytlig granskning av varan.¹²²

Köparen är vidare ej tvungen att reklamera först när funktionsstörningarna kan konstateras, utan det bör dessutom förutsättas att köparen borde ha insett att störningarna kan bero på fel i varan och inte med anledning av något annat, exempelvis felaktig användning.¹²³ Köparen skall vidare ge information till säljaren vad för slags fel på varan det är. Då konsumentköplagen är tvingande behöver köparen ej följa avtalsvillkor som stadgar att reklamation skall ske skriftligen eller att kvitto måste kunna uppvisas, dock måste köparen kunna styrka att denne köpt varan utav säljaren.¹²⁴ Plats för reklamation skall ske hos säljaren men är köpet förmedlat kan detta även ske hos förmedlaren.¹²⁵

Enligt doktrin torde två månaders regeln i de flesta fall vara väsentligt mer förmånlig för konsumenten än en regel att konsumenten skall ha reklamerat inom skälig tid. Rent praktiskt borde den ändrade regeln kring reklamation innebära att säljaren endast i undantagsfall

---

¹²⁰ KKöpl, 23§.

¹²¹ Prop. 1989/90:89, s. 245.

¹²² Prop. 1989/90:89 s. 115 och Ds 2001:55, s. 82.

¹²³ Prop. 1989/90:89, s. 113

¹²⁴ Håstad, *Köprätt*, s. 245.

¹²⁵ KKöpl, 23§ 1 st.

kan göra gällande att reklamationen skett för sent, eftersom denne då måste bevisa att reklamationen skett senare än två månader efter det att köparen faktiskt märkt felet.¹²⁶

5.3 Preskription

Preskriptionstiden har ändrats från två år till tre år vilket innebär att köparen har tre år på sig att upptäcka fel och därmed rätt att hävda dessa gentemot säljaren. Vidare kan denna tid vara längre om säljaren utgivit en garanti eller liknade utfästelse om att denne åtar sig ett ansvar för egenskaperna hos varan för en längre tid.¹²⁷ För att detta skall accepteras skall köparen kunna bevisa att felet fanns hos hästen ”varan” vid riskens övergång, det vill säga vid köpetillfället.¹²⁸

Konsumentverket anser att preskriptionstiden skall förlängas till tio år då de anser att det är orimligt att konsumenten får bära ansvaret för fel i vara som visar sig först efter det att den tvååriga preskriptionstiden löpt ut och att detta skulle motverka en önskvärd produktutveckling. Detta förslag avslogs med motiveringen att de flesta fel visar sig inom ett år. Sveriges Köpmannaförbund och Sveriges Industriförbund ifrågasätter nyttan av den förlängda preskriptionstiden, då det är svårt för köparen att påvisa att fel förelåg vid köpets ingående efter två eller tre år. Flertalet remissinstanser menar att en förlängd preskriptionstid kommer att medföra flera och med svårhanterliga tvister om felets ursprung, något som i sin tur ökar kostnaderna för båda parter, med anledning av högre krav på dokumentation och utredning. ARN ifrågasätter även om en alltför generöst tilltagen preskriptionstid kommer att få det genomslag som önskas. Med anledning av detta och processekonomiska skäl står nämnden fast vid att en preskriptionstid på tre år vore det mest fördelaktiga.¹²⁹

I betänkandet anser utskottet att det finns en rad skäl som talar emot regeringens förslag att förlänga preskriptionstiden från två till tre år. Utskottet anser att förlängningen kommer medföra ökade kostnader för näringslivet, sådana kostnader som konsumenten i slutändan får bära i form av högre priser. Enligt doktrin kan en väsentlig skärpning av säljarnas tvingande ansvar medföra att säljarnas kostnader ökar och därmed höjer säljarna sina priser för att hålla kvar sin vinst.¹³⁰ Propositionen berör knappt detta ställningstagande och utskottet

---

¹²⁶ Ramberg, Herre, *Allmän köprätt*, s. 165 och Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 291-292.

¹²⁷ Prop. 2004/05:13, s. 23.

¹²⁸ Ramberg, Herre, *Allmän köprätt*, s. 165.

¹²⁹ SOU 1995:11.

¹³⁰ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 231.

saknar att det inte finns någon konsekvensanalys av förslaget. Utskottet anser vidare att regeringen inte har visat något egentligt behov av att öka preskriptionstiden. Följderna av en förlängd preskriptionstid blir dels den att beviskravet kommer bli högre för konsumenterna än vad föregående praxis gav, då säljaren kan hävda att reklamation skett för sent. Utskottet anser vidare att en förlängd preskriptionstid kan komma att invagga konsumenten i en falsk trygghet. Vidare anser utskottet att en förlängd preskriptionstid kan medföra svårhanterliga tvister vad gäller om ett fel är ursprungligt eller ej, och att det kan bedömas som ovanligt att ett fel visar så långt som efter två år efter köpets ingående. Utskottet anser sig inte kunna stå bakom förslaget om förlängd preskription, anser vidare att riksdagen bör avslå propositionen i den del vad gäller preskription.¹³¹

Flertalet personer verksamma inom hästnäringens verksamhet i Sverige anser att den långa preskriptionstiden som konsumentköplagen ger är ett stort problem. Det diskuteras i artiklar att köplagen vilken är dispositiv är ett bättre alternativ och flera aktiva anser även att hästar borde tas bort ur konsumentköplagen och regleras i en speciallag.¹³² De anser vidare att problemet med den långa preskriptionstiden är att fel som de själva inte haft kunskap om eller som inte upptäckts vid en noggrann veterinärbesiktning på klinik, läggs dem till last så långt som upp till tre år efter det att hästen bytte ägare. Vidare är flera av artiklarna skrivna ur ett säljarperspektiv och kan inte anses vara objektivt skrivna. Enligt en artikel skriven av en advokat på området är hästsäljare inte rättslösa så som de ofta påpekar och framhåller köparens bevisbörda som är svårt att uppnå. Artikeln visar även på praxis där köparens bevisning inte räckt för att häva köpet med anledning av fel i häst.¹³³

Regeringen bedömer att de ekonomiska konsekvenserna som en förlängd preskriptionstid medför, enbart kommer ge vissa begränsade merkostnader för näringsidkare.¹³⁴ Den föreslagna förändringen av preskriptionstiden kan enligt regeringen även leda till att vissa näringsidkare kan tänkas vilja gardera sig mot kostnadsökningar, som kan orsakas av en mer omfattande reklamationshantering som den förlängda preskriptionstiden kan komma att innebära.

---

¹³¹ Lagutskottets betänkande 2004/05: LU5.

¹³² Motion 2008/09:C420.

¹³³ Tidningen Ridsport, nr 14/1999, Deckeman, Lars, *Hästsäljare är icke rättslösa och T 877-0*.

¹³⁴ Prop. 2004/05:13.

5.4 Avhjälpande och omleverans

Om det föreligger fel har köparen alltid rätt att kräva att säljaren avhjälpes felet eller företar en omleverans. Detta kan enbart krävas om det kan ske utan oskäligen kostnad för säljaren.¹³⁵

En skillnad gentemot köplagen är den att köparen kan kräva omleverans även om felet inte är väsentligt. Faktorn oskäligen olägenhet fanns tidigare i konsumentköplagens 26§ såsom den gör i köplagens 34§, detta ändrades dock genom konsumentköpdirektivet. Konsumentköpdirektivet stadgar att det är endast tillåtet att inskränka köparens val om den begärda påföljden är omöjlig eller oproportionell att utföra.¹³⁶

Avhjälpande och omleverans vid ett hästköp är relativt ovanligt. Till skillnad mot en bil som kan bytas mot en likadan, samma årgång, samma färg och kvalitéer är en häst ett levande djur som har individuella egenskaper. Det är därför svårt för säljaren att kunna genomföra en omleverans då oddsen att säljaren har en häst med exakt samma kvalitéer är liten.

Vid de få tillfällen det förekommer är när exempelvis en ridskola köper en häst till dess ridskoleverksamhet. Då de inskaffar hästen via exempelvis en hästhandlare sker det inte sällan att om fel påvisas, som att den inte är lämplig för verksamheten, går det byta ut den mot en annan häst med liknande egenskaper. Vid köp av häst av en privat person är det annorlunda, en privatperson som köper hästen för eget bruk och då som en vän, är det många faktorer som skall stämma in. Vidare har personen provridit många hästar innan den rätta hittas och då är det inte bara att byta ut den mot annan häst, om ens säljaren har möjlighet till detta.

5.5 Prisavdrag

Om avhjälpande eller omleverans av vara inte är aktuell eller inte sker inom skäligen tid efter reklamationen eller inte kan ske utan väsentlig betydelse för köparen, har köparen rätt att kräva prisavdrag som svarar mot felet.¹³⁷

Då köparen utan godtagbara skäl vägrar att acceptera säljarens erbjudande av rättelse kan denne inte därefter göra gällande någon rätt till prisavdrag eller hävning. Syftet med prisavdrag är att återställa balansen mellan säljarens felaktiga prestation och det vederlag som kö-

---

¹³⁵ KKöpl, 26 § 1.st.

¹³⁶ Håstad, *Den nya köprätten*, s. 251.

¹³⁷ KKöpl, 28§ 1st och 3 st.

paren skall betala för varan och kompensera köparen för mindre fel. Prisavdrag har även i de fall där det använts givit den effekten att den begränsar behovet av den mera ingripande påföljden som en hävning av köpet medför. Anledningen till felet är utan betydelse när det gäller köparens rätt till prisavdrag. Felet är inte heller beroende av huruvida det är väsentligt eller inte. Avdraget som eventuellt görs skall göras på objektiva grunder, avdraget skall motsvara skillnaden i värde vid tiden för avlämnandet mellan en vara i avtalsenligt skick och den felaktiga varan.¹³⁸

Vid köp av häst är det sällan som prisavdrag förekommer. Det finns dock fall där exempelvis lösa benbitar påvisas efter köp och säljaren får ersätta kostnaden för operationen för att undvika att köparen vill häva köpet. Vidare är detta vanligast bland hästar inom travsporten.

5.6 Hävning

Då avhjälpande eller omleverans av vara är aktuell eller inte sker inom skälig tid efter reklamationen, eller inte kan ske utan väsentlig olägenhet för köparen, har köparen rätt att välja att häva köpet. Det framgår tydligt av bestämmelsen hur det inbördes förhållandet mellan påföljderna omleverans, prisavdrag och hävning fungerar. Då köparen har krävt avhjälpande eller omleverans eller då säljaren har erbjudit en sådan rättelse av felet och köparen enligt 27§ KKöPL är skyldig att acceptera detta kan prisavdrag eller om hävning enbart komma på tal om rättelsen inte sker inom skälig tid. Däremot kan krav på prisavdrag och hävning göras gällande även då rättelse av felet inte alls varit på tal. Då köparen ej framställt eller ej haft rätt att framställa krav på rättelse och säljaren inte erbjudit någon sådan kan prisavdrag och hävning vara aktuellt som primära följder med anledning av felet. Har köparen däremot utan accepterbara skäl vägrat att acceptera säljarens erbjudande om rättelse, kan denne inte göra gällande någon rätt till prisavdrag eller hävning.¹³⁹

Hävning förutsätter dock att felet är av väsentlig betydelse för köparen, det krävs dock inte att säljaren har insett eller bort insett detta.¹⁴⁰ Huruvida ett fel bedöms vara väsentligt skall ses ur köparens synpunkt. Bedömningen skall göras utifrån vad som är ett väsentligt avtalsbrott utifrån köparens förutsättningar. Visar det sig att varan är behäftad med ett fel som i

---

¹³⁸ Prop. 1989/90:89, s. 124-125.

¹³⁹ Prop. 1989/90:89, s. 124.

¹⁴⁰ KKöPL, 29§.

allmänhet kan anses vara väsentligt för konsumenter, gäller även detta den aktuella köparen. Men skulle felet däremot anses vara av mindre betydelse för allmänheten, är det upp till köparen att bevisa att felet är väsentligt för denne. Kan köparen bevisa detta, har denne rätt att häva köpet även om säljaren inte haft någon anledning att inse felets betydelse för köparen.¹⁴¹ Det kan exempelvis förhålla sig så att ett obetydligt fel för allmänheten, som en färgavvikelse, kan vara av väsentlig betydelse för köparen.

Bedömningen huruvida ett fel är väsentligt eller ej ser främst på avvikelens storlek i förhållande till en felfri vara. Denna bedömning kan dock påverkas av tidsfaktorn. En avvikelse som anses som betydande behöver inte anses som ett väsentligt fel om denna avvikelse kan rättas inom skäligen tid. För att kunna göra en bedömning huruvida en hävning är den rätta lösningen skall en helhetsbedömning göras utifrån de förutsättningar som finns. Det skall utredas huruvida felets betydelse för köparen kan rättas till med hjälp av de övriga påföljder som finns att tillgå. Är det möjligt att åtgärda felet genom avhjälpande eller omleverans kan det vara en omständighet som pekar mot att väsentlighetsrekvisitet inte är uppfyllt. Då köparens krav på avhjälpande eller omleverans ej skett inom skäligen tid, eller att en sådan påföljd inte kommer ifråga, är vidare omständigheter som talar för det motsatta förhållandet. Om en felaktig vara har avlämnats för sent, kan detta vidare ge resultatet att när en bedömning av huruvida förutsättningarna för hävning är uppfyllda eller ej görs, skall den sammanlagda betydelsen av avtalsbrottet granskas.¹⁴²

Då en vara tillverkats eller framtagits speciellt för köparen finns det skäl att beakta möjligheten att avhjälpa felet eller kompensera det på annat sätt istället för att uppfylla köparens hävningsrätt. Vid specialtillverkade varor medför en hävning en större olägenhet för säljaren än vad en hävning utav en vara som är massproducerad medför. Vidare är dock viktigast köparens intresse att till slut erhålla en felfri vara. Det finns allmänt anledning att ställa högre krav på de omständigheter som skall leda till att ett avtalsbrott bedöms som väsentligt vid köp av detta slag. Den något strängare väsentlighetsbedömningen följer det att bedömningen skall göras med avseende på avtalsbrottets betydelse för köparen. Köparen skall vara beredd att finna sig i större olägenheter i samband med avhjälpande av fel i vara, som

---

¹⁴¹ Prop. 1989/90:89, s. 126.

¹⁴² Prop. 1989/90:89, s. 127.

är speciellt anpassad för köparens speciella önskemål, som säljaren inte utan vidare kan ersätta från annat håll.¹⁴³

Hovrätten dömde nyligen i ett fall att felet på en häst var av väsentlig betydelse för köparen, då hästen ansågs oridbar och hästen köpts i syfte att rida och tävla med. Vidare hävdades köpet och skadestånd utbetalades. Tingsrätten hade dömt till svarandens fördel då rätten ansåg att felet funnits vid riskövergången, men att felet inte var av sådan art att det väsentligen gjorde så att köparen ej kunde använda hästen till det ändamål som den köpts för. Hästen hade ett fel vid namn spondylos, ett fel som innebär att vissa kotor är sammanväxta. Det finns inga exakta fakta kring detta fel och det råder oenighet bland veterinärer huruvida detta kan ge upphov till smärta och huruvida spondylos verkligen innebär en rörelsestörning hos hästar. Det finns exempel på hästar med spondylos som tävlar och fungerar utmärkt som ridhästar. Med beaktande av att hästen kastrerats, genomgått ett ägarbyte och miljöombyte anser tingsrätten att detta innebär att en ökad risk för skador kan finnas. Tingsrätten finner att köparen ej visat att hästen vid köpet varit behäftad med fel som ned-satt hästens senare funktion.¹⁴⁴

Hovrätten gjorde en annan bedömning och ansåg att ett av veterinärernas utlåtanden vägde tyngre än de andra och ansåg att felet kunde ge upphov till smärta och stelhet i häst. Köparen hade inte kunnat använda hästen till vad som åsyftats, felet var därav av väsentlig betydelse för denne och därmed kunde köpet hävas¹⁴⁵

5.7 Skadestånd och dess omfattning

Denna bestämmelse skall ses tillsammans med andra bestämmelser som ger konsumenten ersättning till viss del för fel. Har exempelvis konsumenten blivit avhjälpd felet skall säljaren även ersätta köparen för de eventuella kostnader som köparen fått förenat med avhjälpandet, det kan vara utgifter för resor och transport som är nödvändig för att avhjälpandet skall kunna ske.¹⁴⁶

Allmänt så regleras skadeståndets omfattning enligt principen om fullt skadestånd. Detta innebär att den skadelidande parten ekonomiskt sett skall sättas i samma läge som om

---

¹⁴³ Prop. 1989/90:89, s. 127.

¹⁴⁴ T 668-06.

¹⁴⁵ T 3977-08.

¹⁴⁶ Prop. 1989/90:89, s. 132.

motparten hade genomfört avtalet på ett korrekt sätt. Detta är vad som benämns det positiva kontraktssintresset. Det finns dock vissa undantag från principen om full ersättning, denna begränsas dels utav generella principer och uttryckliga bestämmelser. För att beräkna skadeståndets omfattning skall allmänna skadeståndsrättsliga principer användas, den såkallade adekvansregeln. Detta innebär att ersättning inte utgår för förluster som saknar ett adekvat orsakssammanhang med avtalsbrottet. Avlägsna och icke påräkneliga påföljder kommer med anledning av detta inte falla inom skadeståndsskyldighetens ram. För att kunna göra en bedömning huruvida något är att anse som adekvat eller icke adekvat förlust är att överlåta till rättstillämpningen för en bedömning i varje enskilt fall.¹⁴⁷

Vad som anses som konsumentens rätt till ersättning är begränsad till vad som framgår skäligt av omständigheterna. Vidare skall den skadelidande parten vidta skäliga åtgärder för att begränsa sin skada och dennes rätt till ersättning kan nedsättas om inte denne fullgjort sina åtgärder på ett korrekt sätt.¹⁴⁸ Säljaren kan bli skadeståndsskyldig om felet låg inom dennes kontroll eller om denne kunde övervinna hindret att leverera en felfri vara.¹⁴⁹ Säljaren skall även ansvara för vad denne särskilt utfäst, exempelvis vad som särskilt sägs i annons eller dylikt. Till skillnad mot köplagen som enbart omfattar direkta skador är säljarens skadeståndsskyldighet enligt kontrollansvarsregeln mer omfattande.

I ett nyligen avgjort hovrättsmål behandlades frågan om köparen var berättigad till skadestånd när det gällde fel i häst. När hovrätten bedömde huruvida köparen var berättigad till skadestånd, gjordes en bedömning utifrån huruvida säljaren varit förhindrad att avlämna en felfri vara. Därmed prövade rätten frågan, huruvida säljaren kan anses varit förhindrad att avlämna en felfri vara på grund av att orsaken till felet legat utanför dennes kontroll och det inte heller var möjligt att avlämna felfri vara. Utlåtandet från obduktionen av hästen visade att orsaken till rörelsestörningarna i hästen berodde på förändringar i lillhjärnan. Därmed anser hovrätten att orsaken till felet i hästen får anses ha legat utanför säljarens kontroll vilket innebar att skadestånd inte skulle utbetalas.¹⁵⁰

Enligt konsumentköplagen omfattas även indirekta förluster, detta innebär att köparen kan ha rätt till ersättning för transporter, taxiresor, hotellkostnader, kostnader för veterinär och

---

¹⁴⁷ Prop. 1989/90:89, s. 133.

¹⁴⁸ Prop. 1989/90:89, s. 134.

¹⁴⁹ KKöpl, 30 §.

¹⁵⁰ T 10067–09.

hovslagare, hyreskostnader och även kostnader med anledning av ersättningshäst. Ersättningshäst är dock något mycket ovanligt. Köparen har även rätt till ersättning för inkomstförluster om denne drabbas av sådan när denne begränsar följderna av felet eller om denne måste stanna hemma från arbetet för att exempelvis ta emot veterinär eller hovslagare.¹⁵¹ Detta uttrycker sig i lag genom att säljaren skall ersätta utgifter, inkomstförlust, prisskillnad vid täckningsköp och annan förlust.¹⁵² Annan förlust är sådana kostnader som uppkommit med anledning av felet på varan eller dröjsmålet.¹⁵³ Vidare är konsumenten skyldig att begränsa sin förlust vad gäller inkomstförlust. Konsumenten har ej heller rätt till någon ersättning för inkomstförlust, om det kan anses som skäligt att denne hade använt sin fritid för att exempelvis utföra ett veterinärbesök. Vid en eventuell tvist är det köparen som skall bevisa att denne lidit av inkomstförlust med anledning av fel i varan. Detta kan enklast göras genom ett intyg från arbetsgivaren. Eftersom rätten till ersättning för utgifter och inkomstförluster är av tvingande karaktär kan ej säljaren avtala att köparen själv skall stå för vissa förluster.¹⁵⁴

Hovrätten dömde i ett fall att säljaren skulle betala ett sammanlagt skadestånd på över 400 000 kronor. Bakgrunden till domen var att en häst ansågs vara felaktig och att felet var av väsentligt betydelse för det ändamål som köparen skulle använda hästen till. Hästen ansågs med anledning av felet vara oridbar. Köpet hävdades och säljaren dömdes till att utbetala skadestånd vilket omfattade de kostnader som köparen haft under de åren då denne haft hästen i sin vård. Kostnader för uppstallning, hovvård, veterinärvård, försäkring, bilresor och inkomstbortfall ersattes. Däremot dömde hovrätten att i frågan om kändanden skulle erhålla ersättning för utrustning i form av en sadel, så ansåg de att denne kunde användas till annan häst eller säljas vidare. Sadeln hade inte det sambandet med hästen då den kunde säljas eller användas till en annan häst, därmed ansågs det inte som en utgift som skulle ersättas.¹⁵⁵

Det finns en möjlighet för säljaren att jämka skyldigheten att utge skadestånd på grund av säljarens dröjsmål eller fel om det skulle vara oskäligt betungande med hänsyn till den ska-

---

¹⁵¹ Prop. 1989/90:89, s. 134.

¹⁵² KKöpl, 32§.

¹⁵³ Hästad, *Köprätt*, s. 251.

¹⁵⁴ Prop. 1989/90:89, s. 134-135.

¹⁵⁵ T 3977-08.

deståndsskyldiges ekonomiska förhållanden.¹⁵⁶ Förutsättningar för att kunna jämka är att skyldigheten att utge fullt skadestånd skulle vara oskäligt betungande för den skadeståndsskyldige. Utgångspunkten för huruvida ett skadestånd kan jämkas beror på om skadeståndet anses vara av sådan storlek att än vad som motsvara en normal skaderisk i den skadeståndsskyldiges verksamhet. Näringsidkaren förväntas att ta med eventuella risker i dennes prissättning eller på annat sätt i verksamheten så att denne ej skall behöva sättas i en situation där denne skall behöva jämka ett skadestånd. Med normal skaderisk menas att näringsidkaren skall ta hänsyn till vanligt förekommande risker för den verksamhet som denne sysslar med. Vidare tas även hänsyn till den skadeståndsskyldiges försäkringar, försäkringsmöjligheter och verksamhetens omfattning.¹⁵⁷

5.8 Sammanfattning

Den förlängda preskriptionstiden anses inte behövlig enligt flertalet remissinstanser och det ges kritik för att inte det gjorts någon konsekvens analys i samband med utredningen. Behovet av en förlängd preskriptions tid torde inte överväga de negativa effekter som förändringen kan medföra. Ökade kostnader för näringsidkare, ökade antal tvister och omfattande reklamationshantering är några av de negativa konsekvenser som lagändringen medför.¹⁵⁸ Att kunna bevisa fel i häst så långt som tre år efter riskövergången måste anses vara svårt. Efter att presumptionstiden på sex månader förflutit, är det köparen som har att bevisa att fel förelåg innan riskövergången. Då hästar är föränderliga objekt som påverkas av både yttre och inre faktorer bör bevisbördan anses vara svår att uppfylla.

Vidare bör det faktum att konsumentköpdirektivet inte kräver mer än två års preskriptionstid lämpligen vara en riktlinje för lagstiftarna att följa. Då konsumentköpdirektivet är ett minidirektiv får avvikelser göras om det ger ett utökat skydd för konsumenten. Däremot torde lagstiftarna utrett behovet av en förlängd preskriptionstid ytterligare för att utreda vilket behov det fanns i frågan.

De ändringar som genomfördes vad gäller avhjälpande och omleverans, för att anpassas till konsumentköpdirektivet kommer förmodligen ej ge några större konsekvenser vad gäller köp av häst. Detta med anledning av att det inte är ofta som avhjälpande och omleverans

---

¹⁵⁶ KKöpl, 34§.

¹⁵⁷ Herre, *Konsumentköplagen – en kommentar*, s. 382-383.

¹⁵⁸ Lagutskottets betänkande 2004/05: LU5.

förekommer vid sådana köp. I de fall då det ändå sker, innebär förändringen att det nu är enklare för en köpare att få igenom att säljaren skall genomföra avhjälpande eller omleverans till skillnad mot föregående lagstiftning med anledning av att det nu endast är tillåtet att inskränka köparens val om den begärda påföljden är omöjlig eller oproportionell att utföra. För säljaren kommer det innebära att denne får byta ut hästen mot en annan, förmodligen är det enbart för hästhandlare detta kommer aktualiseras och med deras ofta stora utbud av hästar är det förmodligen inte något som komplicerar situationen eller medför större ekonomiska förluster.

Vad gäller hävning och rekvisitet väsentligt fel, visar hovrätten i ett rättsfall att de inte har den expertis som krävs för att bedöma huruvida en häst kan anses ridbar eller ej. Tingsrätten dömde i målet att felet ej var av sådan karaktär att det kan anses påverka syftet för vilket köparen köpt hästen i. Hovrätten ansåg däremot att hästen var oridbar och därför inte kunde användas för ridning och tävling, vilket var köparens syfte. Skälet till att köpet ansågs väsentligt var med anledning av att hästen ansågs oridbar och att syftet för vilket köparen köpte hästen för inte kunde uppfyllas. Uttrycket oridbar kan onekligen inte vara det som stämmer överens med hästen i det specifika fallet, då den fungerar normalt med nuvarande ryttare. Detta fall har blivit mycket uppmärksammat i media och har föranlett stora diskussioner inom ridsportvärlden. Hästen som såldes för 150 000 kr med tävlingsmeriter från Medelsvår klass ansågs ej vara ridbar. När hästen återtagits av försäljaren är den åter aktiv, tävlas och rids nu av företagets beridare. Detta torde vara bevis för att hästen utan tvekan är ridbar. Med anledning av detta torde rätten se över sina bedömningar och kanske införa mer kvalificerade expertpaneler som kan ge råd och vägledning i komplexa frågor för att undvika domar som kan anses som felaktiga i vissa avseenden.

Vad gäller skadestånd skall det självklart finnas ett sätt för köparen att erhålla kompensation för utgifter som denne haft i samband med ett hästköp, som det visats vara ett väsentligt fel i. Vidare kan det diskuteras huruvida skadestånd som täcker indirekta kostnader vid hästköp är att föredra. Då hästar är dyra djur att hålla i drift även då de är oridbara kan kostnaderna för en häst oavsett vilken summa den köpts för att bli oerhört hög. Vårdkostnader för en häst under de tre år kan uppnå stora summor pengar. För andra mer vanliga varor som inte har de vårdkostnader som en häst medför blir skadestånden inte tillnärmelsevis så omfattande som vid ett häst köp.

6 Avslutande kommentarer

6.1 Inledning

Att sälja en häst innebär så mycket mer än att sälja en bil, ett kylskåp eller en dator. Hästar är levande varelser som är sköra och kan ändras både fysiskt och psykiskt vid en ägareövergång. Förändringar såsom foderbyte, stallbyte, miljöombyte, ryttarbyte och ändring av dess dagliga motion kan ge omfattande konsekvenser. Vidare kan en häst kosta alltifrån mindre summor till miljonbelopp och det som gör hästar till så speciella handelsobjekt är de dyra vårdkostnader som en häst kräver och att de är föränderliga objekt.

Försäljning av häst kan för en näringsidkare ge orimliga konsekvenser vad gäller återtagande av varan och skadestånd. Hästen är ibland inte vid ett återtagande i det skick som den sålts i och kan ha blivit både felriden och felbehandlad. Något som säljaren eventuellt senare måste ta ansvar för. Vidare skall det påpekas att konsumenten behöver ett skydd. Sverige har sedan lång tid tillbaka ett utpräglat konsumentskydd och detta är något som inte skall urholkas. Det går inte att undgå att det finns hästförsäljare som är oärliga när de säljer hästar och för dessa fall är det viktigt att det finns en lagreglering som skyddar konsumenten om denne blir lurad. Ett hästköp är en viktig händelse för köparen och det är inte alltid denne har tillräckligt med kunskap för att kunna avgöra om hästen är frisk eller ej. I dessa fall är det viktigt att det finns en skyddande lagstiftning som skyddar konsumenten.

6.2 Konsumentköpdirektivets konsekvenser

Konsumentköpdirektivet vilket implementerades 1 juli 2002 i svensk rätt, har medfört förändringar som innebär att lagen nu skyddar konsumenterna ytterligare. De omarbetningar som skett kommer medföra att säljaren måste vara ytterligare noga med besiktning, upprättande av kontrakt och vad gäller att upplysa köparen om fakta som kan tänkas inverka på köpet. Vidare är det i första hand avtalet som bedöms för att avgöra faktiska fel, varför det är av stor vikt att kontrakt upprättas mellan parterna där det tydligt framgår vad för slags häst som har köpts, vem som säljer den och vad denne skall användas till. Praxis visar tydligt på att tvister kan undvikas om parterna är noggranna med att kontrakt upprättas och att parterna är medvetna om de konsekvenser som kontraktet ger. Det pågår en diskussion i doktrin där det anses att det saknas någon konsekvensanalys av de reformer som gjorts inom konsumentlagstiftningen. Då reformerna ofta givit resultatet att fler tvingande regler skapas, är det av stor vikt att dessa analyseras för att se huruvida kostnaderna för näringsidkaren är i proportion till det ökade skydd som konsumenten ges. Fler tvingande regler har

den effekten att lagstiftningen blir mindre flexibel och det är svårare att skapa regler som är effektiva för olika transaktioner. Faktumet att det inte gjorts någon konsekvensanalys av de eventuella kostnader som kan tänkas uppstå torde vara oroväckande. Då tvingande regler till konsumentens fördel bör stiftas med försiktighet borde det vara av vikt att en analys genomförs så att eventuella problem aktualiseras och bearbetas.

Konsumentköpdirektivet har givit några påtagliga förändringar som här nedan skall diskuteras. Förändringen vad gäller reklamationsfristen gör nu att en konsument har två månader på sig att underrätta säljaren om att ett fel har upptäckts. Förr så reglerades det inte någon bestämd tid för när reklamation skulle ha skett, utan det skulle enbart ske inom skälig tid, ett begrepp som för konsumenten ofta innebar en relativt lång period. De effekter detta kommer ge för de näringsidkare som säljer hästar till konsument, är att köparen har två månader på sig från det att felet upptäcktes tills denne underrättar säljaren om felet. Skillnaden gentemot föregående reglering kommer ge den effekten att köparen kan vänta två månader om denne så önskar, innan reklamation sker och ändå ha reklamerat inom rätt tid. Enligt doktrin borde den ökade reklamationsfristen innebära att säljaren endast i undantagsfall skulle kunna göra gällande att reklamationen skett för sent, eftersom denne då måste bevisa att reklamationen skett senare än två månader efter det att köparen faktiskt märkt felet. Något som torde vara svårt ur bevishänseende då det är köparen som haft varan i sin besittning sedan riskövergången.

Anledningen till att reklamationstiden har förlängts, är bland annat med anledning av att det sker flera internationella köp av varor, bland annat över internet. Rent tekniskt borde inte denna ändring av frist komma att påverka hästköp i någon större mån, då lagstiftningen redan innan var förhållandevis generös gentemot konsumenten. Vidare torde det vara i köparens intresse att snarast vilja reklamera felet, då denne förmodligen inte vill ansvara för en häst som antas vara felaktig sedan köpets ingående och de kostnader detta medför.

Förändringen i 20 a § KKöpl som behandlar presumptionstid tros vara den förändring som kommer ge störst effekt. Det finns vidare de som anser att regeln fungerar tillfredsställande och har en funktion liknande en garanti. Regeln innebär att ett fel som påvisas inom sex månader från det att köpet ingåtts presumeras ha funnits vid köpets ingående, om inte säljaren bevisar motsatsen. Tidigare var det köparen som hade bevisbördan för att bevisa att ett fel funnits vid köpets ingående. Ändringen kommer medföra att säljaren vid ett eventuellt fel i häst måste bevisa att felet inte fanns vid köpets ingående, om felet upptäcks inom

sex månader och reklameras på ett korrekt sätt vilket ger en bevisbörda som kan vara svår att uppnå då hästar är levande djur som ständigt ändras. Enligt doktrin anses bevisbördan bli tung för näringsidkaren då konsumenten haft varan i sin vård. Näringsidkaren måste ofta för att motbevisa presumptionen göra sannolikt att felet beror på onormalt brukande, vanvård, olyckshändelse eller liknande, något som måste anses vara svårt ur bevishänseende. Det skall påpekas att köparen fortfarande måste bevisa att fel föreligger i häst då regeln om presumption rör det faktum att kunna bevisa att felet förelåg vid riskövergången, inte att ett fel faktiskt föreligger.

Med anledning av den nya regeln om presumption är det av yttersta vikt att säljaren upplyser köparen om alla möjliga restriktioner och fakta som kan tänkas inverka på köpet. Av största vikt är även att hästen blir omsorgsfullt besiktad av veterinär. Vidare kommer denna ändring kräva ytterligare högre krav på de veterinärer som utför besiktnings inför ett hästköp. Desto omfattande undersökning som utförs och desto mer fakta köparen vet innan köpet ingås, desto större möjligheter har säljaren att bryta presumptionen och bevisa att felet inte var dennes. Vidare kan en grundlig veterinärbesiktning med röntgen förbise fel i häst som senare kan ge sig tillkänna vilket medför att det är svårt att som försäljare helt gardera sig mot fel vid försäljning av häst.

I ett nyligen avslutat hovrättsmål ansågs inte det veterinärintyg som utfördes vid besiktningen, vara tillräckligt ur bevishänseende för att bryta presumptionen enligt 20 a § KKöpL. Hästen var enligt intyget utan anmärkningar och ohalt, detta ansågs ej av rätten vara tillräckligt för att säljaren skulle anses ha uppfyllt sin bevisbörda. Felet ansågs vara av sådan art att det kan anses att det funnit vid besiktning, men inte visat sig förrän efteråt då felet var av sådan art att det sakta utvecklats. Detta fall visar att även då hästen blivit besiktad och veterinären anser att hästen är utan anmärkning, kan veterinärintyget ej komma att räcka som bevis i en senare tvist då felet kan härledas till riskövergången. Äldre praxis visar att köparen ofta hade en hög bevisbörda att uppnå för att kunna hävda fel i häst. Ett tingsrättsavgörande visar att inte ens ett veterinärintyg vilket utfärdades två månader efter riskövergången, som intygade att hästen var halt och att hältan förelegat en längre tid var tillräckligt ur bevishänseende för att lyckas häva köpet. Detta visar tydligt att köparens bevisbörda innan det att lagen ändrades var hög och ofta svår att bevisa. Vidare visar praxis att anledningen till att köparen misslyckas med sin bevisning i flera fall beror på rättens okunskap om så speciella varor som hästar. Hovrätten bedömde i ett fall att hästen var oridbar och därmed var felet av väsentligt betydelse för köparen och hävdades. Hästen återgick efter

hävningen till förmedlingsstallet och rids och tävlas nu på Medelsvår nivå, något som torde ge för handen att den utan tvekan är ridbar. Ett sätt att undvika felaktiga bedömningar vore att utveckla ytterligare kompetenta expertpaneler som kan användas när det rör sig om dyra och speciella handelsobjekt.

Vad gäller avhjälpande av fel så fanns faktorn oskäligen olägenhet tidigare i konsumentköplagens 26§ såsom den gör i köplagens 34§, detta ändrades dock genom konsumentköpdirektivet. Direktivet stadgar att det är endast tillåtet att inskränka köparens val om den begärda påföljden är omöjlig eller oproportionell att utföra. Detta torde dock inte ge några större effekter vid fel i häst då det sällan är så att hästen går att bytas ut mot en likvärdig annan häst. De tillfällen där det ändå förekommer att avhjälpande sker vid fel i häst, är ofta när en ridskola eller liknande köper häst till dess verksamhet och säljaren har flertalet likvärdiga hästar att tillgå. Det skall dock inte diskuteras mer ingående om denna situation då köplagen är den lag som reglerar köp mellan två näringsidkare. Är det däremot en privat person som köper häst i egenskap av privat bruk är det många faktorer som skall stämma. Kemin mellan häst och ryttare är av stor vikt för att nå framgång och då köparen har bestämt sig för en specifik häst med specifika egenskaper, är det sällan säljaren har en exakt likadan att erbjuda.

6.3 Preskription

Den ökade preskriptionstiden vilken har ökat från två år till tre år förväntas ge ökade kostnader för näringsidkaren. Dock anses inte de kostnaderna enligt departementschefen uppnå några större summor utan anses vara rimliga. Ändringen medför att näringsidkaren i ytterligare ett år måste gardera sig emot att eventuellt få ett återköp med dess konsekvenser, vilket torde medföra att när ett hästköp hävs och skadestånd skall utbetalas kan säljaren riskera att få ersätta tre år av vårdkostnader, vilket kan uppnå stora kostnader då hästar är dyra djur att hålla i drift. Utöver detta skall även de juridiska utläggerna ersättas.

Att bevisa att fel föreligger så långt bakåt i tiden som tre år torde anses svårt, speciellt då hästar är varor som ständigt förändras. Enligt advokater och jurister verksamma inom hästjuridik, finns det ett samband mellan hästar som säljs och sedan inte fungerar hos den nya ryttaren. Hästar eller ponnyer som tidigare haft stor framgång med föregående ryttare blir sålda och börjar efter ett tag hos den nya ryttaren vägra ut sig på hopptävlingar, bete sig annorlunda och istadigt. Istället för att förstå att felet ofta beror på ryttaren börjar köparen leta fysiska fel för att kunna häva köpet. Köparna hävdar ofta lynnesfel när hästar betar sig

istadigt, men det faktiska problemet är i de flesta fall miljöombytet, ryttarbytet och allt annat runt omkring som kan påverka en häst när den byter ägare. Något som givetvis kan yttra sig i istadighet och sämre resultat på tävlingar. Dock är det sällan som lynnesfel accepteras av rätten som fel, med anledning av att det är svårt att bevisa och att felet ofta beror på andra orsaker. Vidare kan köparens ökade tillgång till bevisning med anledning av förbättrade diagnosmöjligheter utav veterinär, påverka deras framgång med att hävda fel i häst. Utvecklingen av diagnosmöjligheter hos veterinär kan medföra att säljarens nu treåriga ansvar för hästen kan komma att utkrävas vid fler tillfällen än tidigare.

Uppfödare av hästar i Sverige anses vara utsatta då dessa riskerar att försättas i en svår ekonomisk situation vid ett eventuellt återköp av varan så långt som tre år efter det att köpet ingåtts. Uppfödare tjänar generellt inte stora summor på att föda upp hästar då vårdkostnaderna och själva betäckningskostnaden ofta är avsevärt större än den summa hästen senare säljs för. Uppfödare drivs istället av en passion för hästar och Sveriges utbud av sporthästar, något som bör eftersträvas då Sverige är känt för att ha en gedigen avel av hästar med god kvalitet. Då flertalet hästuppfödare inte har så god ekonomisk buffert har de svårt att klara av ett bakslag då en häst skall tas åter och samtliga vårdkostnader skall ersättas. Omständigheterna medför att uppfödare riskerar att försättas i konkurs vilket naturligtvis är ett bekymmersamt problem, då Sverige vill främja hästaveln och dess framgång samtidigt som detta är svårt då lagstiftningen inte alltid fungerar för det enskilda fallet. Det finns även exempel på hästuppfödare som hellre vill anses driva hobbyverksamhet än näringsverksamhet för att undgå konsumentköplagen och dess verkningar, vilket inte är något som bör eftersträvas. Vidare kan det anses som ett problem att näringsidkare överlag skall följa konsumentköplagen oavsett hur stor försäljning dessa har. Det finns uppfödare som säljer ett fåtal hästar per år för mindre summor, medans det också finns de som säljer avsevärt flera hästar per år och givetvis har en bättre ekonomi för att kunna klara att ta tillbaka en häst tre år efter köpet och kunna betala de vårdkostnader och juridiska utlägg som följer.

Det skall samtidigt betonas att det måste finnas ett sätt för köparen att få ersättning för de kostnader som denne lagt ut då det visat sig att det är fel i häst då felet förelåg vid riskövergången. Det är svårt att göra en avvägning mellan vad som är rätt och fel i denna situation. Givetvis torde det anses att köparen har rätt till ersättning för utgifter i samband med fel medans det även kan anses att det blir en alltför tung börda på näringsidkarna som riskerar att försättas i konkurs. Vidare är näringsidkare den part som har möjlighet att skydda sig emot återtagande genom att gardera sig ekonomiskt mot att reklamationer kan ske. När-

ingsidkare förväntas att i sin ekonomi räkna in de eventuella risker som är vanligt förekommande på marknaden, något som torde innebära att dessa ska kunna klara av en hävning ur ekonomisk synvinkel. En större medvetenhet från näringsidkarna hur lagen fungerar och dess konsekvenser är något som borde öka för att förhindra att dessa riskerar att försättas i ekonomiska svårigheter.

Det bör vidare diskuteras huruvida den förlängda preskriptionstiden har den verkan som lagstiftarna önskar. Flertalet remissinstanser uttalar sig om att det finns flera skäl som talar emot regeringens förslag att förlänga preskriptionstiden. Utskottet anser att förlängningen kommer medföra ökade kostnader för näringslivet, som i slutändan konsumenten får bära i form av högre priser. Vidare anser utskottet att propositionen knappt berör denna punkt och att det saknas en konsekvensanalys av förslaget. Utskottet anser även att det inte finns ett behov av en ökad preskriptionstid och att detta kommer innebära att beviskravet kommer bli högre för konsumenten än vad föregående praxis gav då säljaren vid fler tillfällen kan hävda att reklamation skett för sent. Ökat antal svårhanterliga tvister med anledning av den preskriptionstiden är även något som utskottet befarar då det blir svårt att avgöra om felet är ursprungligt eller ej och att det är ovanligt att fel visar sig så långt tillbaka i tiden som tre år.

Det torde vara så att den förlängda preskriptionstiden inte uppfyller något direkt behov i lagstiftningen. Att kunna avgöra om ett fel är ursprungligt eller ej, är tillräckligt svårt att avgöra två år efter ett köp och att sedan kunna avgöra detta så långt som tre år tillbaka bör anses vara nästintill omöjligt. Givetvis kommer det finnas de köpare som kommer försöka bevisa att fel förelåg i häst vid riskövergången så långt som tre år tillbaka om lagstiftningen medger detta. Vidare kan det ifrågasättas huruvida dessa fel i häst, så lång tid efter riskövergången med säkerhet går att fastställa som ett fel som funnits vid den tidpunkten. Det skall dock poängteras att det är köparen som skall bevisa att fel i häst förelåg vid tidpunkten för riskövergången, när det gäller ett fel som visar sig senare än sex månader efter riskövergången. Vidare blir det svårt för köparen att lyckas med sådan bevisning, men tvisterna kommer ändå uppstå och näringsidkarna måste vara ekonomisk beredda på att eventuella återtagande av häst kan ske så långt som tre år efter köpets ingående.

6.4 Förslag på ”de lege ferenda”

6.4.1 Inledning

Det har ständigt argumenterats av näringsidkarna att tillämplig lag är alltför konsumentvänlig, att de känner sig rättslösa och att det är alltför lätt att häva ett hästköp. Debatten som har pågått under en längre tid i Sverige angående konsumentköplagens icke vara vad gäller försäljning av levande djur, speciellt när det gäller hästar, är dock ofta skrivna ur säljarnas perspektiv. Argumentationen att lagen behöver förändras kommer i stora delar från säljar-sidan och de artiklar som är skrivna kan inte alltid anses vara objektivt skrivna. När jurister och advokater på området får ge sin version anser vissa att lagen är välbalanserad och att det inte är lätt att häva ett köp då det ställs mycket höga krav i bevishänseende för att en köpare skall vinna framgång vid yrkande om ett hästköps återgång samt skadestånd. De anser även att det finns flertalet oseriösa hästförsäljare som säljer hästar med fel i vid risk-övergången som konsumenterna behöver skydda sig emot. Givetvis finns det ärliga hästförsäljare, men det går inte att undgå att det vid flera tillfällen säljs hästar som inte är i det skick som säljaren utlovat. Samtidigt anser vissa advokater och jurister på området att lagen inte är anpassad försäljning av häst och att det är alltför lätt att reklamera hästar.

Ytterligare ett problem som både jurister, advokater och veterinärer uppmärksammat är att under tiden som tvisten pågår och bearbetas i rättegång så hamnar hästen i ett läge som inte direkt gynnar den. Detta med anledning av att ingen anser sig ansvarig för den, eller att det råder oskiltigheter om vem som bör ansvara för felet, rehabilitering eller veterinärvård med mera under tiden som tvisten pågår. Risken blir tyvärr enligt många att hästen bara blir ”stående” och riskerar därför att kanske aldrig få en chans att tillfriskna eller försämrar åtminstone sina chanser till återhämtning. Med anledning av de diskussioner som förts angående en ändring av konsumentköplagen vad gäller försäljning av häst, kommer nedan två exempel att tas upp och diskuteras.

6.4.2 Speciallag

Att reglera försäljning av häst i en egen lag kommer inte lösa de problem som uppstått efter det att konsumentköpdirektivet implementerats i svensk rätt. Konsumenträttsliga köplagar skall uppnå de minimikrav som konsumentköpdirektivet uppställer. Vidare innebär detta att även om en speciallag skulle skapas, skulle denna vara tvungen att följa konsumentköpdirektivet. Ett exempel på detta är Tysklands Viekaufrecht, vilken är en speciallag som reglerar försäljning av levande djur. Denna lag hade tidigare avsevärt kortare preskriptions-

tid, men efter konsumentköpsdirektivet har även den lagen varit tvungen att implementera direktivet i sin lagstiftning. För att kunna skapa en speciallag för försäljning av levande djur inom konsumenträtt och undgå de problem som direktivet ger, krävs det att lagstiftningen ändras på en EG rättslig nivå. Med den ökade handel som ständigt sker med levande djur är det nog inte helt omöjligt att denna ändring inom en snar framtid kan komma att ske.

Det torde vara så att en specialreglering för enbart hästar inte är att föredra då område är för smalt, däremot skulle en specialreglering av levande djur kunna vara en positiv förändring och medföra mer enhetliga regler på området. En specialreglering av levande djur skulle innebära att lagen i sin helhet skulle vara anpassad för den speciella varan ”djur” och skulle förmodligen bli mer tydlig i vissa hänseenden. Vid en specialreglering torde det även vara fördelaktigt att utöka undersökningsplikten för köparen, något som torde medföra att köparen är mer noggrann vad gäller besiktning av varan och mer uppmärksam på faktorer som kan antas påverka köpet. Att införa ett krav på veterinärbesiktning vid köp av häst skulle kunna minska antalet tvister som berör fel i häst. Vidare skulle det vara fördelaktigt om det var lagreglerat att säljaren måste lämna hästens sjukdomshistoria och intyg från de tillfällen då hästen behandlats eller varit hos veterinär. Detta skulle vidare medföra att köparen var medveten om vad hästen gjort tidigare och vad den blivit behandlad för och köparen kan då lättare erhålla en helhetsbild av hästen. Köparen kan med den informationen då enklare avgöra huruvida ett köp skall genomföras eller ej.

6.4.3 Reglering under Köplag

Jordbruksverket har beviljat ett antal olika projekt inom ramen för Främjande av livskraftigt hästföretagande. Samtliga projekt nämner och behandlar i olika mån konsumentköplagen och dess tillämplighet vad gäller försäljning av häst. Det faktum att Jordbruksverket har beviljat finansiella medel för att utreda problembilden med konsumentköplagen vad gäller levande djur måste anses vara positivt. Stödandet visar på att diskussionen har uppmärksamats och att betydelsefulla aktörer såsom Jordbruksverket är måna om att en utredning görs för att klargöra eventuella problem i lagstiftningen. Hästföretagandet i Sverige har ökat de senaste åren och Sverige har en framgångsrik avel vad gäller egen producerade hästar i alla tävlings discipliner. Vidare gör detta naturligtvis att lagar och bestämmelser som hämmar eller försvårar utvecklingen måste kontrolleras och eventuellt ändras för att bli så effektiva som möjligt. Att organisationerna ASVH och SvRf skall samarbeta gör det ytterligare intressant då dessa viktiga och inflytelserika organisationer inom ridsporten har en bred kunskap och expertis inom området. Vidare så har båda organisationerna uppsatta mål

för att driva hästföretagande och hästsporten framåt. Mål som berör både konsument och hästföretagare, vilket borde resultera i att dessa ser problemen ur båda parter perspektiv.

Projektet har som mål att få lagstiftare att undanta hästar från konsumentköplagen och reglera dessa köp i köplagen, vilket lagstiftaren gjorde vad gäller levande djur som förr reglerades i konsumenttjänstlagen. Det torde dock inte vara lämpligt att jämföra dessa undantagande då de beror på olika faktorer. Anledning till att levande djur undantogs konsumenttjänstlagen var den att behandling av djur ej passar under de stränga ansvarsregler som lagen reglerade. Liknande undantagande har gjorts vad gäller patienter och sjukvård som numera regleras i patientvårdslagen.

För att kunna dra en slutsats av huruvida ett undantagande ur konsumentköplagen är att fördra skall både fördelar och nackdelar ställas gentemot varandra. Fördelarna med att reglera hästar under köplagen är att parterna tillsammans kan uppställa köpekontrakt och tillsammans bestämma innehåller i dessa. Vidare kommer detta dock innebära att köparen inte längre skyddas av konsumenträttsliga regler, utan kommer vara i samma position som parter under köplagen. En reglering under köplagen kommer medföra att köparen inte i samma utsträckning kommer erhålla det skydd och möjligheter till påföljder som konsumentköplagen ger. Bakgrunden till att konsumenträttsliga regler förekommer är bland annat för att näringsidkaren anses vara i en högre position än konsumenten vad gäller kunskap och erfarenhet av de varor som denne säljer. Då näringsidkaren företar flera köp av den aktuella varan än vad köparen gör och förväntas vara insatt i de regelverk och dess konsekvenser anses konsumenten vara i behov av ett extra skydd.

Ett hästköp är inte något dagligt köp som görs utan kräver erfarenhet, kunskap och tid. Vid ett köp har köparen möjlighet att veterinärbesikta hästen grundligt och även röntga den för att finna eventuella avvikelser som kan tänkas påverka köpet. Köpare har även möjlighet att låta sin tränare närvara när hästen provrids och eventuellt låta andra sakkunniga bedöma huruvida hästen är sådan som de söker eller ej. För att hästar skall kunna regleras under köplagen krävs att köparna blir mer medvetna om vad de köper och att de är mycket noggranna med att undersöka hästen.

Ett undantagande av hästar från konsumentköplagen och införande under köplagen skulle underlätta för näringsidkarna. De regler som skapat sådan debatt, det vill säga presumptionsregeln, preskriptionsregeln och det indirekta skadeståndsanspråket kan ifrångås vid en re-

glering under köplagen. Skadestånd som ofta uppnår tre gånger köpesumman kan undvikas och enbart direkta skadeståndsanspråk kommer att kunna yrkas.

Vidare skall det även diskuteras vad för rättsliga konsekvenser förslaget kan medföra. Konsumentköplagens kärnpunkt är att skydda konsumenten. Det torde anses tveksamt huruvida lagstiftare skulle godkänna ett undantagande ur konsumentköplagen och därmed bortse från det konsumentskydd som köparen är berättigad till. Enligt svensk rätt är det av stor vikt att parter som handlar av näringsidkare skall få det skydd som konsumenter har rätt till. Att undanta levande djur och främst hästar, från konsumentköplagen och reglera dessa i köplagen torde inte anses som en långsiktig lösning på problemet. Även då köplagen ger rättigheter och påföljder att tillgå vid eventuella fel är dessa inte så omfattande som de konsumentköplagen reglerar. Vidare torde det anses att näringsidkarna är de som vet bäst vad de säljer och har möjligheter att skydda sig mot de eventuella bakslag som hävning av köp kan medföra. Att undanta försäljning av häst från konsumentköplagen kan komma att ge den effekten att fler köpare riskerar att ej kunna häva köp då det påvisas fel i häst. Fel som kan härledas till riskövergången men av olika anledningar ej går att häva. Då köplagen är dispositiv, det vill säga det går att avtala om sämre villkor än vad lagen ger, kan detta leda till att fler köpare står rättslösa gentemot näringsidkare, med hästar som ej går att reklamera. Vidare kan det anses att om någon av parterna ska behöva ta ett större ansvar så är det näringsidkaren. Denne part vet mer om varan och kan skydda sig för eventuella återtagande av varan genom att ha en insikt om hur lagen fungerar. Ett undantagande ur konsumentköplagen vore ett praktiskt sätt att lösa problemet i fråga, men vad gäller rättspolitiska åsikter och tankar borde detta inte vara någon förändring som kan komma att träda ikraft i framtiden.

7 Slutsats

Då hästar är speciella handelsobjekt som kan kosta stora summor pengar både att köpa in och att underhålla krävs det en lagstiftning som skyddar båda parter. Hästar är levande varor som ständigt förändras och det finns många faktorer som kan medföra att hästen förändras när den byter miljö, ryttare, ridning och behandling. Gällande rätt för försäljning av häst från näringsidkare till konsument är konsumentköplagen. Det finns skilda åsikter huruvida denna lagstiftning är lämplig eller ej för att kunna reglera försäljning av häst. Efter det att konsumentköpdirektivet implementerades har regler vad gäller presumtion om fel, preskriptionstid, köparens undersökningsplikt och reklamation ändrats eller tillkommit och anser av viss utgöra problem i tillämpningen. Diskussion om att undanta hästar från konsumentköplagen har förts såsom att specialreglera hästar i en egen lag.

Det torde anses att konsumentköplagen medför vissa problem vid försäljning av häst då lagen ej är framtagen för att användas på så speciella handelsobjekt som hästar, då dessa skiljer sig markant från andra "varor" och torde kräva en anpassad lagstiftning. En specialreglering av det mer omfattande rättsområdet levande djur såsom andra länder valt att göra, kan leda till mer enhetliga regler på området som är anpassade för den speciella varan djur. Däremot kan ej de regler som uppkommit i och med konsumentköpdirektivet undgås genom en specialreglering då dessa måste implementeras i samtliga konsumenträttsliga köplagar. Vidare är det inte omöjligt att det kan tänkas ske en förändring på EG rättslig nivå med anledning av den ökade handeln med djur och dess problematik, vilket kan medföra ytterligare anpassade regler att tillgå. Regler som borde ändras eller införas för att skapa en mer enhetlig reglering och för att undvika tvister är bland annat en utökad undersökningsplikt för köparen, ett infört krav på att hästar alltid skall besiktas vid ett köp och ett krav på att säljaren skall utge hästens sjukdomshistoria, så att köparen ges en helhetsbild och på så sätt kan ta beslut om ett köp skall genomföras eller ej.

Förslaget att undanta hästar ur konsumentköplagen och istället reglera dessa i köplagen borde ej rekommenderas som en långsiktig lösning då konsumentskyddet är en viktig del av den svenska lagstiftningen och något som lagstiftarna förmodligen inte vill urholka. Näringsidkaren är den part som vet mest om varan då denne förmodligen har sett hästen under en längre tid och förväntas veta vad för slags restriktioner eller fel som hästen kan tänkas ha. Näringsidkare hävdar att de är rättslösa och att det är allför lätt att reklamera hästar, vilket flera advokater verksamma på området inte anser då de anser att beviskravet är högt uppställt och att det är sällan det sker att ett hästköp återgår där det inte finns anledning till

att så sker. Advokater och jurister påpekar även att de ser fall där köpare blivit lurade av oärliga hästförsäljare och att konsumentskyddet är något som absolut inte bör tas bort. Att göra näringsidkare mer uppmärksamma på lagstiftningen och dess konsekvenser är något som torde eftersträvas vilket borde medföra att antalet tvister angående fel i häst minskar.

Fram till att det eventuellt sker en specialreglering av försäljning av levande djur torde det fördelaktigaste vara att behålla en reglering av hästar i konsumentköplagen och på så sätt behålla konsumentskyddet. För att undvika kostsamma och onödiga tvister är det av största vikt att avtal och försäkring tecknas och att båda parter är väl införstådda i hur lagen fungerar och dess konsekvenser.

Referenslista

Offentligt tryck

Grundlag

Regeringsformen (1974:152)

Lag

Konsumentköplag (1990:932)

Konsumenttjänstlag (1985:716)

Köplag (1990:931)

Skadeståndslag (1972:207)

Propositioner

Prop. 1989/90:89 om ny konsumentköplag.

Prop. 2001/02:134 ändringar i konsumentköplagen.

Prop. 2004/05:13 distans och hemförsäljningslag m.m.

Utskottsbetänkande

Betänkande 2004/05: LU5 Distans och hemförsäljningslag m.m.

Statens offentliga utredningar

SOU 1995:11 Nya konsumentregler – preskriptionstid. Garantier m.m. Borgenärsskydd.

Departementsserien

Ds 2001:55 Ändringar i konsumentköplagen – genomförande av EG:s konsumentköpdirektiv.

Ds 2008:55 Bör konsumenttjänstlagen utvidgas? En diskussionspromemoria.

EU material

Artikel 249 EG- fördraget.

Direktiv 1999/44/EG – Konsumentköp och garanti.

Rättspraxis

NJA 1991 s. 481.

NJA 1919 s. 294.

T 3977-08

T 1362-98

T 10067-09

T 668-06

T 3787-97

T 877-00

ARN 2002-1350

ARN 1992/93

Doktrin

Herre, Johnny, Ramberg, Jan, *Konsumentköplagen – en kommentar*, Norstedts Juridik AB, andra upplagan, Stockholm, 2004.

Håstad, Torgny, *Den nya köprätten*, IUSTUS förlag, femte upplagan, Uppsala, 2003.

Håstad, Torgny, *Köprätt och annan kontraktsrätt*, IUSTUS förlag, sjätte upplagan, Uppsala, 2009.

Lehrberg, Bert. *Praktisk Juridisk Metod*, 4:e upplagan, Iustus, Uppsala, 2001.

Ramberg, Jan, Herre, Johnny, *Allmän köprätt*, Nordstedts Juridik, fjärde upplagan, Stockholm, 2007.

Motion 2008/09:C420, Försäljning av levande djur.

Artiklar

Tidningen Ridsport nr 11/1999, Thunholm, Sarah, ”Rättslösa hästsäljare”?

Tidningen Ridsport, nr 12/1999, Rydén, Göran, ”Återgångsfel" kan ge rätt att häva köpet”.

Tidningen Ridsport, nr 14/1999, Deckeman, Lars, *Hästsäljare är icke*

rättslösa.

Deckeman, Lars, ”Hästjuridik del I”.

Deckeman, Lars, ”Lynnesfel beror ofta på ryttaren”.

Deckeman, Lars. ”Konsumentköplagen vid hästköp”.

Internet

Advokatfirman Lars Deckeman

Material i form av artiklar. Tillgängligt via:

<http://www.advokatdeckeman.se/publikationer.html>. Hämtad: 2010-11-29.

Agria djurförsäkring

Material gällande försäkring av häst. Tillgängligt via:

<http://www.agria.se/>. Hämtad 2010-11-19.

Avelsföreningen Svenskt Halvblod

Nyhets material. Tillgängligt via:

<http://www.asvh.se/info/nyheter.htm>. Hämtad 2010-11-11.

Jordbruksverkets material

Material angående statistik. Tillgängligt via:

http://www.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/Amnesomraden/Statistik,%20fakta/Husdjur/JO24/JO24SM0501_tabeller2.htm. Hämtad 2010-09-25.

Projekt inom Främjande av livskraftigt hästföretagande. Tillgängligt via:

http://www.sjv.se/download/18.7caa00cc126738ac4e8800011439/H%C3%A4stf%C3%B6retagandets+utmaningar+Version+4_2_.pdf. Hämtad 2010-11-11.

http://www.jordbruksverket.se/download/18.5aec661121e2613852800010709/Framtidsspaning_L_1.pdf. sid 34. Hämtad 2010-11-11.

Stenestad Hästklirik

Material angående besiktning av häst. Tillgänglig via:

<http://www.stenestadhastklirik.se/default.asp?pid=84> Hämtad 2010-10-17.

Svenska Ridsportförbundet

Tillgängligt via: hämtad 2010-09-20.

<http://www3.ridsport.se/Svensk-Ridsport/Varfor-medlem/>

